

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Přechod z daňové evidence na účetnictví
Transition from the Tax Records to the Accounting

Student: Lucie Nevludová

Vedoucí bakalářské práce: prof. Ing. Viola Šebestíková, CSc.

Ostrava 2017

Zadání bakalářské práce

Student:

Lucie Nevludová

Studijní program:

B6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6202R049 Účetnictví a daně

Téma:

Přechod z daňové evidence na účetnictví
Transition from the Tax Records to the Accounting

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika daňové evidence a účetnictví
3. Přechod z daňové evidence na účetnictví
4. Praktická aplikace přechodu z daňové evidence na účetnictví
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2016*. 13. vyd. Praha: Grada Publishing, 2016. 144 s. ISBN 978-80-271-0035-4.

HAKALOVÁ, Jana a Yveta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence. Teorie a praxe*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 128 s. ISBN 978-80-7552-239-9.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Meritum Účetnictví podnikatelů 2016*. 13. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 544 s. ISBN 978-7552-051-7.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Viola Šebestíková, CSc.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 05.05.2017

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci na téma „Přechod z daňové evidence na účetnictví“ vypracovala samostatně kromě přílohy č. 1, kterou jsem převzala a upravila.

V Ostravě dne 5.5.2017.

.....

Lucie Nevludová

Obsah

1.	Úvod	5
2.	Charakteristika daňové evidence a účetnictví	6
2.1.	Základní pojmy	6
2.2.	Daňová evidence	7
2.2.1.	Základní charakteristika daňové evidence	7
2.2.2.	Kdo vede daňovou evidenci	8
2.2.3.	Knihy daňové evidence	8
2.2.4.	Uzavření daňové evidence	17
2.3.	Účetnictví	18
2.3.1.	Základní předpisy upravující účetnictví	18
2.3.2.	Předmět účetnictví, základní předpoklady	20
2.3.3.	Účetní jednotky	22
2.3.4.	Rozsah vedení účetnictví	23
2.3.5.	Účetní knihy	24
2.3.6.	Rozvaha	25
2.3.7.	Směrná účtová osnova	26
2.3.8.	Uzavření účetnictví	27
2.4.	Výhody a nevýhody daňové evidence a účetnictví	28
3.	Přechod z daňové evidence na účetnictví	30
3.1.	Předpisy upravující přechod z daňové evidence na účetnictví	30
3.2.	Důvody přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví	30
3.2.1.	Dobrovolný přechod	30
3.2.2.	Povinný přechod	31
3.3.	Postup převodu z daňové evidence na účetnictví.	31
3.3.1.	Inventarizace majetku a závazků	32

3.3.2. Převodový můstek.....	33
3.3.3. Položky ovlivňující základ daně při přechodu.....	36
3.4. Nejčastější chyby převodu daňové evidence na účetnictví.	40
4. Praktická aplikace přechodu z daňové evidence na účetnictví	42
4.1. Základní charakteristika podnikatele.....	42
4.2. Inventarizace majetku a závazků na konci zúčtovacího období.....	49
4.3. Sestavení převodového můstku, zahajovací rozvaha.....	51
4.4. Položky, které nám ovlivní základ daně	55
5. Závěr.....	57
Seznam použité literatury	59
Seznam zkratk.....	62
Seznam tabulek	
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1. Úvod

V dnešní době musí každá fyzická osoba, která se rozhodne podnikat, z účetního hlediska evidovat svou podnikatelskou činnost. Na výběr má hned ze tří možností k sestavení svého daňového základu, záleží, do jaké míry se položí do svého podnikání a jaké podmínky bude splňovat. Pokud fyzická osoba není plátcem DPH a není zapsána v obchodním rejstříku může se rozhodnout, zda bude uplatňovat výdaje paušálem, vést daňovou evidenci nebo účetnictví. V momentě, kdy se fyzická osoba stane plátcem DPH, bude zapsána v obchodním rejstříku nebo přesáhne její roční obrat 25 mil. Kč je povinna vést pouze účetnictví.

Téma bakalářské práce jsem si vybrala, jelikož jsem na přechod z daňové evidence narazila při vykonávání povinné odborné praxe a chtěla jsem si znalosti k této problematice podrobněji prohloubit.

Cílem bakalářské práce je charakterizovat vedení daňové evidence a vedení účetnictví a zaměřit se na problematiku přechodu z daňové evidence na účetnictví s následnou praktickou aplikací přechodu.

Bakalářská práce je rozčleněna na dvě části – teoretickou a praktickou část. Teoretické části budou věnovány kapitoly 2 a 3. Druhá kapitola teorie bude rozčleněna na tři části. V první části se budeme zabývat základními pojmy, které plynou z podnikání, v druhé části bude zachycena základní charakteristika vedení daňové evidence a účetnictví a v závěru druhé kapitoly bude srovnání vedení daňové evidence a účetnictví a jejich výhody a nevýhody. V třetí kapitole teorie bude slovně popsán postup přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví. Budou zde popsány jednotlivé důvody přechodu, účetní a daňové principy a podrobně vysvětleny jednotlivé kroky přechodu. Závěr třetí kapitoly teoretické části bude věnován nejčastějším chybám, které mohou při přechodu nastat.

V praktické části bakalářské práce bude provedena praktická aplikace přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví. Praktická aplikace se bude opírat o jednotlivé kroky, které budou vysvětleny v teoretické části. K příkladu k praktické části jsem se nechala inspirovat pouze podnikatelskou činností podnikatelky, kterou jsem pomáhala účtovat ve firmě, kde jsem vykonávala odbornou praxi.

V bakalářské práci budou použity metody popisu, postupu, srovnání, analýzy a matematicko-statistické výpočty.

2. Charakteristika daňové evidence a účetnictví

Nečastějším problémem podnikatelů je rozhodnutí, zda povedou daňovou evidenci nebo účetnictví. V první části kapitoly vysvětlíme základní pojmy a následně budeme charakterizovat jednotlivé formy podnikání.

2.1. Základní pojmy

Podnikatel

Vysvětlení pojmu podnikatel nalezneme v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „občanský zákoník“) v § 420 - § 422. Dle tohoto zákona je to osoba, která vykonává výdělečnou soustavou činnost živnostenským či jiným obdobným způsobem samostatně, na vlastní účet a odpovědnost za účelem dosažení zisku. Za podnikatele dle občanského zákoníku považujeme osobu, která:

- je zapsána v obchodním rejstříku,
- podniká na základě živnostenského oprávnění,
- podniká na základě jiného oprávnění, krom živnostenského dle zvláštních předpisů.¹

Živnost

Živnost upravuje zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „živnostenský zákon“) konkrétně v § 2. Živnosti rozumíme jako soustavou činnost, která je provozována samostatně, na vlastní jméno a odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek, které jsou stanovené v živnostenském zákoně. Pro provozování živnosti je třeba splnit všeobecné podmínky (dosažení věku 18 let, bezúhonnost, a způsobilost k právním úkonům) a zvláštní podmínky (odborná způsobilost a jiná způsobilost).

Dle § 9 živnostenského zákona dělíme živnosti na ohlašovací a koncesované. Ohlašovací živnosti, po splnění stanovených podmínek, jsou provozovány na základě ohlášení, koncesovaná živnost je provozována na základě udělení koncese. V druhé části živnostenského zákona je popsáno jednotlivé rozdělení živností a jejich charakteristika. Živnosti ohlašovací jsou rozděleny na řemeslné, vázané a volné. Koncesované živnosti nalezneme v příloze č. 3 živnostenského zákona.²

---

¹ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89?>

² <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>

2.2. Daňová evidence

Do konce roku 2003 fyzické osoby evidovaly své příjmy a výdaje z podnikatelské činnosti v soustavě jednoduchého účetnictví, které bylo upraveno dle tehdejšího platného zákona o účetnictví.

Od 1. ledna 2004 bylo jednoduché účetnictví zrušeno a bylo nahrazeno daňovou evidencí, kterou již neupravuje zákon o účetnictví, ale zákon o daních z příjmů.

Od 1. ledna 2016 nabyla účinnosti vyhláška č. 250/2015 Sb., která změnila vyhlášku č. 500/2002 Sb. a některá z těchto změn byla znovuzavedení jednoduchého účetnictví, který upravuje zákon o účetnictví v § 13b. Pro podnikání fyzických osob však platí stejné podmínky jako v minulých letech a to, že mohou vést daňovou evidenci nebo účetnictví.

2.2.1. Základní charakteristika daňové evidence

Daňovou evidenci popisuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších právních předpisů („dále jen zákon o daních z příjmů“) v § 7b. Dle §7 b ZDP daňová evidence pomáhá zjišťovat základ daně z příjmů a obsahuje údaje:

- o příjmech a výdajích a
- o majetku a dlužích. (Hakalová, Pšenková, 2016)

Druhy příjmů fyzických osob vymezuje ZDP v § 3 odst. 1 a jsou jimi:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy ze samostatné činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z nájmu,
- ostatní příjmy. ³

Daňová evidence nahradila jednoduché účetnictví, a tak se nemůžeme čemu divit, že je v podstatě jeho obdobou. Co se týče metodické stránky, administrativy a technického vybavení si daňová evidence klade daleko nižší nároky než jednoduché účetnictví. Z jednoduchého účetnictví si DE převzala zachycení peněžních toků souvisejících s podnikáním a stav majetku a závazků podnikatele na konci zdaňovacího období. Formu daňové evidence neupravuje žádný zákon, a tak je na podnikateli, zda bude vést záznamy o svém podnikání ručně nebo pomocí speciálního softwaru. Jedinou povinností podnikatele je uschovávat daňovou evidenci za

---

³ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

veškerá zdaňovací období, pro která neskončila lhůta pro vyměření daně stanovená ZDP nebo zvláštním předpisem. (Dušek, Sedláček, 2016)

2.2.2. Kdo vede daňovou evidenci

Daňovou evidenci povinně vedou fyzické osoby, které podle § 7 zákona o daních z příjmů dosahují příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, nemají povinnost vést účetnictví a budou uplatňovat skutečně vynaložené výdaje. (Pilátová, 2014)

2.2.3. Knihy daňové evidence

V daňové evidenci používáme především tyto knihy:

- peněžní deník,
- kniha pohledávek,
- kniha dluhů,
- ostatní složky majetku:
  - karta hmotného majetku,
  - karta nehmotného majetku,
  - evidence drobného hmotného a nehmotného majetku,
  - skladové karty zásob,
  - kniha cenin,
  - kniha pro evidenci nepřímých daní (pokud je podnikatel plátcem daně)
- ostatní záznamy vyplývající ze zvláštních právních předpisů:
  - mzdová agenda,
  - kniha rezerv,
  - karty časového rozlišení,
  - knihy evidence jízd a
  - další knihy, karty a evidence.

Peněžní deník

V peněžním deníku nebo jinak nazvaném deníku příjmů a výdajů jsou evidovány veškeré příjmy, které souvisejí s podnikatelskou činností a výdaje spojené s majetkem zahrnutým v obchodním majetku. Jedná se o výdaje, které jsou vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Do základu daně jsou výdaje zahrnuty v prokázané výši a výši, kterou stanoví zákon o daních z příjmů. (Dušek, 2016)

Příjmy a výdaje v peněžním deníku můžeme dle zákona o daních z příjmů rozdělit na:

- příjmy, které jsou zahrnované do ZD (daňové příjmy),
- příjmy, které nejsou zahrnované do ZD (nedaňové příjmy),
- výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů (daňové výdaje)
- výdaje, které nelze považovat za výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů (nedaňové výdaje).

Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou příjmy, které vyplývají z podnikatelské činnosti, které podnikatel získá prodejem svých výrobků, zboží nebo poskytnutím služeb. Do těchto příjmů řadíme také příjem z prodeje obchodního majetku. V peněžním deníku členíme daňové příjmy na: prodej zboží, prodej výrobků, prodej služeb a ostatní příjmy.

Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy jsou příjmy, které vyplývají z podnikatelské činnosti, ale do základu daně je již nezahrnujeme, protože byly zdaněny již dříve nebo nepodléhají dani z příjmů. Členění nedaňových příjmů v peněžním deníku je následovné: příjmy zdaněné u zdroje srážkou, DPH na výstupu (pokud je podnikatel plátcem DPH), úvěry, zápůjčky, peněžité vklady a ostatní příjmy.

Daňové výdaje

Daňové výdaje vznikají ve spojitosti s příjmy z podnikání a dle zákona o daních z příjmů snižují podnikateli základ daně. Výdaje zahrnované do základu daně členíme na: nákup materiálu, nákup drobného nehmotného a hmotného majetku, nákup nehmotného majetku, nákup zboží, mzdové výdaje, platby na ZP za zaměstnance, platby na SP za zaměstnance, provozní režie a ostatní výdaje.

Nedaňové výdaje

Nedaňové výdaje podnikateli nesnižují dle zákona o daních z příjmů základ daně. Nedaňové výdaje v peněžním deníku jsou rozděleny na: nákup HM, platba daně z příjmů podnikatele, výdaje na tvorbu rezerv, DPH na vstupu (je-li podnikatel plátcem DPH), osobní spotřeba podnikatele, platby na zdravotním, důchodovém a nemocenském pojištění za podnikatele, peněžité bezúplatné plnění (dary), splátka úvěrů a zápůjček, výdaje na reprezentace a ostatní výdaje. (Hakalová, Pšenková, 2016)

Podnikatel nemusí vykazovat výdaje ve skutečné výši, ale může uplatnit výdaje uplatňované procentem z příjmů neboli výdaje paušálem, které jsou upraveny v zákoně o daních z příjmů v § 7 odst. 7. Největším pozitivem pro podnikatele je daleko nižší daň díky stanoveným vysokým procentním paušálům. Kromě nízké daně přináší výdaje paušálem i nižší odvody na SP a ZP podnikatele, pokud jsou skutečné výdaje nižší než výdaje stanovené paušálem. Jednotlivé výdajové paušály jsou uvedeny v tab. 2.1.

Tab. 2.1 – Výdaje procentem z příjmů

Výdaje procentem z příjmů		
%	Druh podnikání	Nejvyšší částka uplatněných výdajů
80 %	Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a příjmy z podnikání z řemeslné živnosti.	1,6 mil Kč
60 %	Příjmy z živnostenského podnikání, s výjimkou z podnikání z řemeslné živnosti.	1,2 mil. Kč
40 %	Z jiných příjmů ze samostatné činnosti.	800 000 Kč
30 %	Z příjmů z nájmu majetku zařazeném v obchodním majetku.	600 000 Kč

(Zdroj: Hakalová, Pšenková, 2016, Vlastní zdroj zpracování)

Položky v peněžním deníku zapisuje podnikatel chronologicky dle data na daňovém dokladu. Peněžní deník by měl obsahovat minimálně tyto informace:

- datum uskutečněné transakce,
- označení daňového dokladu,
- popis transakce,
- přehled o celkových příjmech,
- přehled o daňových příjmech dle § 7 a § 8 ZDP,
- přehled o přijatém a zaplaceném DPH,
- přehled o celkových výdajích,
- přehled o daňových výdajích dle § 7 a § 8 ZDP,
- přehled o úpravách, které dle § 23 ZDP zvyšují nebo snižují základ daně. (Dušek, Sedláček, 2016)

Kniha pohledávek a závazků

Kniha pohledávek

Pohledávky nám vyjadřují časový nesoulad mezi okamžikem provedení výkonů dodavatelem a okamžikem úhrady výkonů odběratelem. Pohledávky vznikají při prodeji zboží, výrobků a služeb na obchodní (dodavatelský) úvěr. Dle doby splatnosti pohledávky rozdělujeme na krátkodobé (splatnost do 1 roku) a dlouhodobé (splatnost delší než 1 rok). Pohledávky také můžeme rozdělit dle místa vzniku na tuzemské (pohledávky v rámci ČR) a zahraniční. Ocenění pohledávek je upraveno § 5 odst. 9 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Oceňujeme je jmenovitou hodnotou, pořizovací cenou nebo cenou, která je určena pro bezúplatné nabytí (darem).

Podnikatel zapisuje pohledávky do knihy pohledávek, na evidenční karty nebo do počítačových souborů. Evidence pohledávek obsahuje informace o:

- pohledávkách z obchodních vztahů,
- pohledávkách z poskytnutých záloh,
- pohledávkách z poskytnutých půjček,
- pohledávkách, které vyplývají z plnění povinností podnikatele podle zvláštních právních předpisů,
- ostatních pohledávkách,
- šecích, které vystavil podnikatel. (Dušek, Sedláček, 2016)

Kniha závazků

Závazek představuje povinnost dlužníka uhradit smluvně dohodnutou sumu vyjádřenou v penězích. V případě, že nebude závazek zaplacen v době jeho splatnosti, vznikne dodavateli nárok na započetí penále z prodlení. Závazky stejně jako pohledávky členíme dle splatnosti na krátkodobé a dlouhodobé závazky a dle místa vzniku na tuzemské a zahraniční.

Podnikatel zapisuje své závazky do evidence závazků. Dle přehlednosti může podnikatel vést více knih závazků, které může rozčlenit na závazky podle různých věřitelů, podle různých činností nebo na závazky tuzemské či zahraniční. Evidence závazků obsahuje informace o:

- závazcích z obchodních vztahů,
- závazcích z přijatých záloh,
- závazcích z přijatých úvěrů a půjček,
- závazcích, které vyplývají z povinností podnikatele podle zvláštních právních předpisů,
- ostatních závazcích,
- šecích předaných podnikatelem k inkasu.

Podnikatel může vést evidenci pohledávek a závazků společně v jedné knize, avšak musí respektovat základní pravidlo správné evidence a to: „Do knihy pohledávek a závazků se zapisuje vždy, pokud dochází ke vzniku, změně nebo zániku pohledávek či závazků.“ (Dušek, Sedláček, 2016)

Ostatní pomocné knihy

Kromě peněžního deníku a knih pohledávek a závazků podnikatel vede i tzv. pomocné knihy, do kterých zapisuje ostatní položky majetku a dluhy z pracovněprávních vztahů. Mezi pomocné knihy řadíme například:

- kniha nehmotného majetku,
- kniha hmotného majetku,
- kniha drobného hmotného a nehmotného majetku,
- kniha zásob,
- kniha pro sledování cenin,
- kniha pro sledování nepřímých daní (u plátce),
- mzdová agenda,
- karty zákonných rezerv,
- karty časového rozlišení,
- kniha evidence jízd,
- a další knihy a karty apod. (Hakalová, Pšenková, 2016)

V následujícím textu popíšeme některé pomocné knihy daňové evidence, které budou souviset i s praktickou částí bakalářské práce.

Kniha hmotného a nehmotného majetku

Dlouhodobý majetek popisuje vyhláška č. 500/2002 Sb. v § 6 - § 9. Charakteristické rysy dlouhodobého majetku je doba použitelnosti delší než 1 rok, spotřebovává se postupně a to formou odpisů.

Dlouhodobý majetek můžeme rozdělit do tří skupin a to:

- dlouhodobý nehmotný majetek,
- dlouhodobý hmotný majetek,
- dlouhodobý finanční majetek.

Do dlouhodobého nehmotného majetku zařazujeme:

- nehmotné výsledky výzkumu a vývoje,
- software,
- ocenitelná práva s pořizovací cenou nad 60 000 Kč a dobou použitelnosti delší než 1rok.

Za dlouhodobý hmotný majetek považujeme:

- pozemky stavby, byty a nebytové prostory, kulturní památky, umělecká díla, sbírky bez ohledu na cenu pořízení,
- samotné movité, které mají pořizovací cenu vyšší než 40 000 Kč a dobu použitelnosti delší než 1 rok,
- pěstitelské celky trvalých porostů, které mají svou dobu plodnosti delší než 3 roky,
- dospělá zvířata s cenou vyšší než 40 000 Kč,
- otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť, technická rekultivace a technické zhodnocení, které nezahrnujeme do ceny dlouhodobého hmotného majetku.

Dlouhodobý finanční majetek je majetková účast v jiném podniku a cenné papíry, které držíme delší dobu než 1 rok.

Majetek oceňujeme tzv. vstupní cenou. Vstupní cenou rozumíme:

- pořizovací cena,
- reprodukční cena,
- vlastními náklady, (Dušek, Sedláček, 2016)

Odpisy

Odpisem rozumíme částku, která vyjadřuje morální nebo fyzické opotřebení dlouhodobého majetku za určité období. Pro podnikatele znamená náklad. Odpisy rozdělujeme na odpisy účetní a daňové. Účetní odpisy jsou upraveny zákonem o účetnictví a představují skutečné opotřebení majetku. Daňové odpisy jsou upraveny zákonem o daních z příjmů a podnikatel si může zvolit, zda bude odepisovat rovnoměrně (lineární odpis) nebo zrychleně (degresivní odpis). (Rubáková, 2015)

Dle vyhlášky č. 500/2002 Sb., by měla evidenční karta dlouhodobého majetku splňovat požadavky, které jsou kladeny na analytickou evidenci HM a měla by minimálně obsahovat tyto informace:

- popis majetku,
- ocenění majetku,
- datum pořízení,
- způsob odepisování majetku,
- technické zhodnocení majetku,
- částka daňových odpisů za zdaňovací období,
- zřizovací zástavní právo,
- datum a způsob vyřazení, a další. (Dušek, Sedláček, 2016)

Kniha evidence dopravního prostředku a evidence jízd

Dopravní prostředek (automobil) patří do obchodního majetku podnikatele, který je eviduje na kartě hmotného majetku. Pořizovací cenu hmotného majetku uplatníme do daňových výdajů až formou odpisů v rámci uzávěrkových úprav. Kromě odpisů může podnikatel do daňových výdajů zařadit i výdaje, které souvisejí s používáním dopravního prostředku. Jedná se např. o tyto výdaje: silniční daň, povinné zákonné pojištění, havarijní pojištění, opravy, údržba, mytí, náhradní díly, nákup pneumatik, nákup pohonných hmot (pokud podnikatel neuplatňuje na PHM paušální výdaj na dopravu) a parkování.

Jestliže používáme ke svému podnikání automobil, je nutné každou jízdu zaznamenat do tzv. knihy jízd. Tato kniha by měla obsahovat minimálně tyto informace:

- údaje o dopravním prostředku,
- datum jízdy,
- místo začátku a cíl jízdy,
- účel,
- počet najetých kilometrů,
- stav tachometru na začátku a na konci zdaňovacího období. (Hakalová, Pšenková, 2016)

Evidence zásob

Zásobami rozumíme:

- materiál před okamžikem spotřeby,
- nedokončená výroba, polotovary vlastní výroby, výrobky a zvířata,
- zboží do okamžiku prodeje.

Do zásob také zařazujeme drobný hmotný majetek, který má pořizovací cenu nižší než 40 000 Kč a dobu použitelnosti delší než 1 rok.

Stav a pohyb zásob zapisujeme na tzv. skladní karty. Skladní karta zásob by měla obsahovat následující informace:

- název a popis zásob,
- datum pořízení,
- cena,
- počet jednotek zásob,
- datum a vyřazení zásob.

Ze skladní karty podnikatel k datu inventarizace (nejčastěji k datu uzavírání účetních knih) určí skutečný stav zásob v hmotných jednotkách, které následovně ocení. Výdaje, které souvisejí s pořízením zásob podnikatel po jejich zaplacení zapisuje do deníku příjmů a výdajů. Pořízení zásob koupí podnikatel oceňuje pořizovací cenou, při pořízení zásob vlastní režii vlastními náklady, vklad zásob do podnikání oceňuje hodnotu zásob znalec (reprodukční pořizovací cena) nebo oceníme pořizovací cenou. (Dušek, Sedláček, 2016)

Jestliže podnikatel nakupuje stejné druhy zásob, ale s rozdílnou pořizovací cenou, musí se rozhodnout, jakou cenu při vyskladnění zásob použije. Máme dvě metody pro zjištění ceny

při vyskladňování zásob a to: váženým aritmetickým průměrem nebo metodou FIFO (First In, First Out). Vážený aritmetický průměr použijeme při stejném druhu zásob, které vedeme společně, nijak je nerozlišujeme. Vážený aritmetický průměr spočítáme jako průměr všech pořizovacích cen zásob, výslednou cenou pak oceňujeme zásoby při vyskladňování. Český překlad metody FIFO (First In, First Out) je první do skladu, první ze skladu. Tato metoda spočívá v tom, že zásoby nakoupené první, také jako první vyskladníme ze skladu. (Cardová, 2007)

Evidence úvěrů

Podnikatel získal od banky nebo jiného subjektu přijatý úvěr, který zapíše do peněžního deníku do nedaňových příjmů v hotovosti nebo na bankovní účet. Samotný úvěr evidujeme v knize ostatních dluhů. Splátky úvěrů se nám projeví v peněžním deníku jako nedaňový výdaj v hotovosti nebo z bankovního účtu. Úroky z bankovního úvěru rovněž zapíšeme do peněžního deníku, ale do daňových výdajů v hotovosti nebo do výdajů z bankovního účtu do kolonky provozní režie.

Do provozní režie zapisuje podnikatel kromě úroků nejčastěji tyto daňové výdaje: nájemné, telefonní poplatky, poštovné, kopírování, zřizovací výdaje, spotřeba energie, vody, plynu, odborná literatura, konzultace u daňových poradců, kancelářské potřeby, nákup cenin, parkovné, opravy a údržba dopravních prostředků, bankovní poplatky, atd. (Hakalová, Pšenková, 2016)

Evidence cenin

Podnikatel vede evidenci cenin v případě, že nakoupí větší množství cenin, které nespotřebuje hned. Za ceniny považujeme poštovní známky a kolky, dálniční známky, stravenky, telefonní karty apod. Pokud podnikatel ceniny okamžitě spotřebuje, zachytí tuto skutečnost v peněžním deníku jako výdaj v hotovosti nebo z BÚ a do daňových výdajů do provozní režie. (Hakalová, Pšenková, 2016)

2.2.4. Uzavření daňové evidence

Knihy daňové evidence podnikatel uzavírá k poslednímu dni zdaňovacího období, ke dni skončení činnosti, ke dni předcházejícímu den účinnosti konkursu.

Uzavřením knih zjišťujeme:

- celkové částky zdanitelných příjmů a daňových výdajů,
- stavy neuhrazených pohledávek a závazků,
- konečný stav peněžních prostředků v pokladně a na účtu v bance,
- stavy majetku a dluhů v pomocných knihách,
- kursové rozdíly v pokladnách a na běžném účtu v případě účtování v cizích měnách.

Na konci zdaňovacího období je podnikatel povinen upravit daňové příjmy a výdaje dle zákona o daních z příjmů o uzávěrkové úpravy. Úpravy dle § 5 a § 23 zákona o daních z příjmů zvyšují nebo snižují základ daně (ZD zjistíme odečtením výdajů od příjmů). (Dušek, Sedláček, 2016)

2.3. Účetnictví

Další podkapitolou druhé kapitoly bude charakteristika vedení podvojného účetnictví. Podobně jako v podkapitole daňové evidenci tak i v podkapitole o účetnictví budeme psát o předpisech, které upravují vedení účetnictví, o účetních jednotkách, o knihách v účetnictví a v závěru o uzavření jednotlivých knih v účetnictví na konci účetního období.

2.3.1. Základní předpisy upravující účetnictví

Mezi základní předpisy upravující účetnictví můžeme především zařadit tyto zákony a normy:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o účetnictví“),
- vyhláška Ministerstva financí č. 500/2002 Sb., pomocí níž se upravují některé ustanovení spojené s zákonem o účetnictví,
- a v neposlední řadě České účetní standardy, na které navazují další zákony a normy, které tvoří věcný základ pro účetnictví. Radíme mezi ně např. občanský zákoník, zákon o obchodních korporacích, zákon o daních z příjmů, zákon o veřejných rejstřících, insolvenční zákon, zákon o podnikání na kapitálovém trhu a další zákony.

Zákon o účetnictví

V zákoně nalezneme definici pojmů účetní jednotky a jejich kategorie, účetní období, jednoduché účetnictví a osoby, které jej mohou vést, podvojně účetnictví ve zjednodušeném či plném rozsahu. Zákon definuje předmět účetnictví, upravuje povinnost vedení účetnictví a pravidla pro sestavení účetní závěrky, stanovuje základní účetní metody pro oceňování, odpisování apod., popisuje jednotlivé účetní knihy, jejich otevírání a zavírání, účetní doklady, podmínky pro předávání a třídění účetních dokladů, směrnou účtovou osnovu a účtovací rozvrh, archivaci účetních záznamů, inventarizaci. definuje sankce za nedodržení povinností, které tento zákon stanovuje. (Ryneš, 2017)

Vyhláška č. 500/2002 Sb., byla v roce 2015 pozměněna velkou novelou č. 250/2015 Sb., která nabyla platnosti k 1. lednu 2016.⁴

Prováděcí vyhláška upravuje:

- rozsah a jednotlivé části účetní závěrky a vyhotovení výroční zprávy,
- obsah položek individuálních účetních závěrek a formát rozvahy a výkazu zisku a ztráty,
- uspořádání a označování položek účetní závěrky,
- směrnou účtovou osnovu,
- účetní metody. (Ryneš, 2017)

České účetní standardy detailněji popisují způsoby účtování podle jednotlivých skupin aktiv, pasiv, nákladů a výnosů. Nabízejí nám podrobnější vysvětlení účetních postupů a jejich souvztažností. Standardy jsou očíslované od 001 – 024 a jsou jimi např. 001 – účty a zásady účtování na účtech, 005 – opravné položky, 011 – operace s podnikem, 015 – zásoby, 019 – náklady a výnosy a další. (Kolektiv autorů, 2016)

Účetním jednotkám napomáhá při nalezení vhodného řešení účtování a vykazování Národní účetní rada, která od roku 2004 interpretuje české účetní předpisy. Národní účetní rada je nezávislá odborná instituce. Členy NUR jsou Komora auditorů ČR, Komora daňových poradců ČR, Svaz účetních ČR a VŠ ekonomická, kterou zastupuje Fakulta financí a účetnictví. (Skálová, 2016)

Kromě základních předpisů (zákon o účetnictví, vyhláška č. 500/2002, ČUS) je účetní jednotka povinna dodržovat tzv. Obecně uznávané účetní zásady. Obecně uznávané účetní zásady jsou soubory pravidel dodržovaných ÚJ a základních principů účetního myšlení. Zásady nejsou obvykle nikde psány ani zakotveny v žádném zákoně. Příklady jednotlivých účetních zásad jsou: zásada účetní jednotky, zásada neomezeného trvání ÚJ, zásada zjišťování VH v pravidelných intervalech, zásada objektivit účetních informací, zásada konzistentnosti, srovnatelnosti mezi účetními obdobími, zásada opatrnosti, atd. (Skálová, 2016)

---

⁴ <http://www.ucetni-portal.cz/novela-vyhlaskey-c-250-2015-sb-kterou-se-meni-vyhlasaka-c-500-2002-sb-pro-podnikatele-818-x.html>

2.3.2. Předmět účetnictví, základní předpoklady

Novinkou v účetnictví podle vyhlášky č. 500/2002 Sb. je také dvojí definice předmětu účetnictví a to pro ÚJ, které vedou podvojný účetnictví a ÚJ, které vedou účetnictví jednoduché.

Účetní jednotky, vedoucí podvojný účetnictví v plném nebo ve zjednodušeném rozsahu, účtují na základě podvojného zápisu o stavu a pohybu svého majetku a jiných aktiv, o stavu závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. V jednoduchém účetnictví se zaznamenávají informace o výdajích, příjmech, majetku a závazků.

Aby mohla účetní jednotka vést jednoduché účetnictví musí splňovat následující podmínky:

- účetní jednotka není plátcem DPH,
- celkové příjmy ÚJ za poslední účetní období nepřekročily částku 3 mil. Kč,
- hodnota majetku ÚJ nepřekročila 3 mil. Kč,
- a zároveň je:
  - spolkem a pobočným spolkem, nebo
  - odborovou organizací, pobočnou odborovou organizací, mezinárodní odborovou organizací a pobočnou mezinárodní odborovou organizací, nebo
  - organizací zaměstnavatelů, pobočnou organizací zaměstnavatelů, mezinárodní organizací zaměstnavatelů a pobočnou mezinárodní organizací zaměstnavatelů, nebo
  - církví a společenskou společností nebo církevní institucí, která je PO evidovaná dle zákona, který upravuje postavení církví a náboženských společností, nebo
  - honebním společenstvem. (Kolektiv autorů, 2016)

Mezi základní předpoklady pro vedení účetnictví patří:

- akruální princip,
- předpoklad nepřetržitého trvání účetní jednotky,
- věrný a poctivý obraz skutečnosti.

Pojmem akruální princip rozumíme účtování podvojnými zápisy do období, kdy dojde k uskutečnění účetního případu, bez ohledu na změnu stavu nebo struktury majetku či pasiv.

Druhý předpoklad nám říká, že účetní jednotka je schopna platit své závazky a nepřemýšlí ani nemusí ukončit svou podnikatelskou činnost nebo nějak omezit její rozsah.

Mezi základní požadavky každé účetní jednotky patří věrně a poctivě zobrazovat skutečnost svého podnikání, který podává ve své účetní závěrce. Dosažení poctivého obrazu nastává tehdy, kdy při zobrazení předmětu účetnictví v účetní závěrce jsou účetní metody použity tak, aby nedocházelo ke zkreslování skutečností. (Kolektiv autorů, 2016)

Účetnictví dále musí být vedeno jako:

- správné – tj. účetnictví je vedeno v souladu se zákonem o účetnictví, s vyhláškami, které se zákonem souvisejí, s Českými účetními standardy a dalšími předpisy,
- úplné – tj. účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy, které souvisejí s daným předmětem podnikání a s daným účetním obdobím, do 12 měsíců od rozvahového dne sestavila účetní závěrku, vypracovala výroční zprávu a podle § 21a zákona o účetnictví zveřejnila příslušné informace. Všechny tyto skutečnosti je účetní jednotka schopna doložit na základě účetních dokladů.
- průkazné – tj. účetní jednotka ve smyslu zákona o účetnictví vykonala inventarizaci, účetnictví je podloženo průkaznými účetními doklady,
- srozumitelné – tj. je jasně vidět obsah účetních případů a účetních záznamů,
- přehledné a trvalé – tj. účetní záznamy jsou vytvořeny a uchovány ve formě, která jim zaručuje trvalost, (Ryneš, 2017)

2.3.3. Účetní jednotky

Účetní jednotka je povinna řídit se zákonem o účetnictví a účtuje v soustavě podvojného účetnictví.

Účetními jednotkami dle zákona o účetnictví jsou:

- právnické osoby, které sídlí na území ČR,
- zahraniční právnické osoby, které podnikají na území ČR,
- organizační složky státu,
- svěřenský fond podle § 1448 až § 1474 OZ,
- fondy obhospodařované penzijní společnosti,
- investiční fondy bez právní osobnosti,
- fyzické osoby, které:
  - o podnikají a jsou zapsány v OR,
  - o podnikají a jejich obrát přesáhl částku 25 mil. Kč za bezprostředně předcházející kalendářní rok,
  - o vedou účetnictví dobrovolně,
  - o podnikají a jsou společníky sdruženými ve společnosti, pokud alespoň jeden ze společníků v této společnosti je ÚJ a vede účetnictví,
  - o vedou účetnictví dle zvláštního právního předpisu. (Ryneš, 2017)

Kategorie účetních jednotek

Nejzřetelnější změnou k 1.1.2016 v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví vyhláškou č. 500/2002 Sb., je zavedení kategorií účetních jednotek. ⁵

Dle tohoto zákona jsou účetní jednotky rozčleněny do 4 skupin na mikro, malé, střední a velké účetní jednotky. ÚJ jsou do kategorií zařazeny dle výsledků předcházejícího účetního období. Pokud ve dvou následujících rozvahových dnech účetní jednotka překročí dvě kritéria, změní svou kategorii od následujícího účetního období. První změna kategorie může nastat k 1.1.2018. Kritéria kategorizace účetních jednotek jsou uvedeny v tab. 2.2.

Mezi velké účetní jednotky řadíme subjekty veřejného zájmu a vybrané účetní jednotky. (Kolektiv autorů, 2016)

---

⁵ <http://www.ucetni-portal.cz/novela-vyhlaske-c-250-2015-sb-kterou-se-meni-vyhlaske-c-500-2002-sb-pro-podnikatele-818-x.html>

Tab. 2.2 – Kategorizace účetních jednotek

Účetní jednotka	Aktiva	Roční obrat	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro	9 mil. Kč	18 mil. Kč	10
Malá	9–10 mil. Kč	18–200 mil. Kč	10–50
Střední	100–500 mil. Kč	200 – 1 000 mil Kč	50–250
Velká	Nad alespoň dvěma kritérii střední jednotky		

(Zdroj: Kolektiv autorů, 2016, Vlastní zdroj zpracování)

2.3.4. Rozsah vedení účetnictví

Účetní jednotky vedou účetnictví v plném nebo v zjednodušeném rozsahu. Vést účetnictví v zjednodušeném rozsahu a sestavovat účetní závěrku ve zkráceném rozsahu mohou tyto výjimky:

- příspěvkové organizace na povolení zřizovatele,
- mikro a malé ÚJ, které jsou PO a nepodléhají povinnému auditu, pokud se jedná o:
  - o bytová a sociální družstva,
  - o spolky, nadační fondy, církve, společenství vlastníků jednotek, obecně prospěšné společnosti, ústavy, odborové organizace, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb.,
  - o svěřenské fondy, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb. nebo v podvojném účetnictví.
- FO, které spadají do kategorie mikro nebo malé účetní jednotky a nepodléhají povinnému auditu.

Pokud by účetní jednotka spadala pod tyto výjimky a chtěla dobrovolně vést účetnictví v plném rozsahu, je to možné.

Účetní jednotky vedoucí účetnictví ve zjednodušeném rozsahu

- uvádějí pouze účtové skupiny v účtovém rozvrhu, nemusí využívat analytických účtů ani nemusí účtovat na podrozvahových účtech,
- mohou dát dohromady účtování v účetním deníku s účtováním v hlavní knize,
- nepoužívají zásadu opatrnosti, výjimkou tvoří účtování odpisů, zákonných rezerv a opravných položek,
- nepoužívají ustanovení oceňování reálnou hodnotou,
- sestavují účetní závěrku ve zjednodušeném rozsahu. (Kolektiv autorů, 2016)

2.3.5. Účetní knihy

Účetní případy se zapisují do tzv. účetních knih, které mohou mít technickou nebo listinnou podobu. Účetními knihami jsou:

- deník,
- hlavní kniha,
- kniha analytických a kniha podrozvahových účtů. (Kolektiv autorů, 2016)

Účetní deník

Účetní záznamy v deníku jsou zapsány chronologicky, tzn. podle data vzniku účetního záznamu, tím je zabraňováno případnému vpisování a dodatečným úpravám. Zápisy v účetním deníku musí mít:

- číslo řádku deníku,
- datum zápisu účetního záznamu,
- druh a číslo dokladu příslušné položky,
- podvojný účetní zápis, tzn. účet, na který byl účetní případ zaúčtován na stranu MD a na stranu Dal,
- částku⁶

Hlavní kniha

V hlavní knize jsou účetní zápisy seřazeny z hlediska věcného, tzn. podle jednotlivých účtů. Kniha musí minimálně obsahovat tyto informace:

- počáteční zůstatky účtů,
- souhrnné obraty strany MD a účtů Dal minimálně za jeden kalendářní měsíc,
- konečné zůstatky účtů.

---

⁶ <https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Ucetni-knihy-podrozvahovych-uctu-analytickych-uctu-kniha-hlavni-a-ucetni-denik&idc=213>

Knihy analytických a podrozvahových účtů

V knize analytických účtů se účetní zápisy z hlavní knihy píší podrobněji. Účetní zápisy se uvádějí v peněžních jednotkách, nepostačí jen měrné jednotky nebo jednotky, které vyjadřují množství. Do knihy podrozvahových účtů se zapisují ty zápisy, které se neuvádějí v hlavní knize ani v knihách analytických účtů. (Ryneš, 2017)

2.3.6. Rozvaha

Rozvaha patří mezi základní účetní výkazy. Podává nám informace o finanční pozici podnikatele. Jde o statický výkaz, který nám ukazuje konečné stavy majetku podniku a pasiv k určitému okamžiku.

Rozvahu, kterou podnik sestavuje na počátku svého podnikání nazýváme „zahajovací rozvaha“. Na konci účetního období sestavujeme rozvahu konečnou. Na začátku každého dalšího účetního období podnik sestavuje počáteční rozvahu. Konečná rozvaha se shoduje s počáteční rozvahou následujícího účetního období. (Kolektiv autorů, 2013)

Zahajovací rozvahu podnik sestavuje:

- ke dni, kdy účetní jednotka vzniká,
- k prvnímu dni každého dalšího účetního období,
- ke dni vstupu do likvidace,
- ke dni, který následuje po dni zpracování návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku nebo ke dni, který následuje po dni, kdy je zpracována zpráva o naložení s majetkem dle zvláštních právních předpisů,
- ke dni, kdy nastanou účinky rozhodnutí o úpadku podniku, nebo ke dni, ke kterému nastanou účinky rozhodnutí soudu o přeměně reorganizace v konkurs,
- ke dni, který následuje po dni, kterým nastanou účinky zrušení konkursu, nebo schválení reorganizačního plánu. (Kolektiv autorů, 2016)

Uspořádání a označování položek v rozvaze je dáno vyhláškou, a tak je účetní jednotka povinna uvádět položky rozvahy odděleně a v předem daném pořadí. Podnikatel si může položky rozčlenit podrobněji, avšak musí zachovat stanovené uspořádání.

V rozvaze jsou aktiva zobrazována v následujících hodnotách:

- Hodnota brutto vyjadřuje částku aktiv v PC, reprodukční PC, jmenovitou hodnotou nebo hodnotou oceněnou vlastními náklady.
- Korekce uvádí se se záporným znaménkem a představují oprávky a opravné položky k příslušnému majetku.
- Hodnota Netto představuje rozdíl mezi hodnotou brutto a korekce. (Kolektiv autorů, 2013)

2.3.7. Směrná účtová osnova

Účetní jednotka při účtování musí ze zákona o účetnictví dodržovat tzv. směrnou účtovou osnovu. Směrná účtová osnova nám představuje jakýsi seznam účtových tříd a účtových skupin určené k účtování. Pomocí směrné účtové osnovy je podnikatel povinen si sestavit svůj vlastní účtový rozvrh, ve kterém uvede veškeré účty, které bude potřebovat k zaúčtování účetních případů a k sestavení účetní závěrky. Obsah směrné účtové osnovy uvádí příloha č. 4 vyhlášky č. 500/2002 Sb., zákonu č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Směrná účtová osnova je rozdělena do deseti tříd 0 – 9, které se dále dělí do následujících skupin.⁷

---

⁷ <https://www.febmat.com/clanek-smerna-uctova-osnova/>

2.3.8. Uzavření účetnictví

Na konci účetního období účetní jednotka musí provést tzv. účetní závěrkové práce, které vedou k sestavení účetní závěrky. Při těchto operacích se účetní jednotka řídí zákonem o účetnictví, vyhláškou k účetnictví, ČUS a zvolenými účetními procedurami.

Jak tvrdí pan Ryneš (2017, s. 271): „Roční účetní uzávěrka je sled činností a postupů, které zabezpečují:

- a) správnost a úplnost údajů účetních knih v příslušném účetním období, např.:
  - časové rozlišení nákladů a výnosů,
  - vyúčtování dohadných položek,
  - vypořádání všech nevyfakturovaných dodávek (přijatých i poskytnutých),
  - vyúčtování opravných položek,
  - rezervy,
  - splatnou a odloženou daň,
  - opravy zůstatků účtů na základě inventarizace (manka a přebytky),
  - vypořádání peněz na cestě,
  - vnitřní doklady týkající se minulého roku,
- b) uzavření účetních knih
  - uzávěrka výsledkových účtů – převodem zůstatků jednotlivých výsledkových účtů na účet 710 – Účet zisku a ztrát,
  - uzávěrka rozvahových účtů – převodem zůstatků rozvahových účtů na účet 702 – Konečný účet rozvázný,
- c) vyúčtování rozdílové položky hospodářského výsledku příslušného účetního období mezi účty 710 a 702.“

Účetní závěrka

Obsah účetní závěrky

Obsahem účetní závěrky dle zákona o účetnictví je:

- konečná rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,
- příloha k UZ,
- výkaz cash flow,
- přehled o změnách VK. (Ryneš, 2017)

2.4. Výhody a nevýhody daňové evidence a účetnictví

V závěru druhé kapitoly budou popsány hlavní rozdíly mezi daňovou evidencí a účetnictvím a jejich výhody a nevýhody. Rozdíly mezi daňovou evidencí a účetnictvím jsou uvedeny v tab. 2.3.

Tab. 2.3 – Rozdíly mezi daňovou evidencí a účetnictvím

Hlavní rozdíly mezi daňovou evidencí a účetnictvím	
Daňová evidence	Účetnictví
<ul style="list-style-type: none"> • Daňová evidence je upravena zákonem o daních z příjmů.	<ul style="list-style-type: none"> • Účetnictví upravuje zákon o účetnictví.
<ul style="list-style-type: none"> • Základ daně v daňové evidenci zjišťujeme jako rozdíl mezi příjmy a výdaji.	<ul style="list-style-type: none"> • Hospodářský výsledek v účetnictví zjišťujeme odečtením výnosů od nákladů. • V účetnictví se zapisují zvlášť příjmy, výdaje, náklady a výnosy. • V účetnictví se účtuje podvojnými zápisy. • Je nutné sestavovat rozvahu a výkaz zisku a ztráty.
<ul style="list-style-type: none"> • Daňovou evidenci vedou fyzické osoby, které mají příjem z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti a nejsou účetními jednotkami (OSVČ).	<ul style="list-style-type: none"> • Účetnictví vedou právnické osoby a fyzické osoby, které jsou účetní jednotkou dle zákona o účetnictví.

(Zdroj: <http://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/chci-zacit-podnikat/rozdil-mezi-vedenim-ucetnictvi-a-danovou-evidenci/>, Vlastní zdroj zpracování)

Informace k jednotlivým kladům a záporům daňové evidence a účetnictví budeme čerpat z časopisu Účetnictví v praxi z článku Daňová evidence v roce 2015 – základní principy, výhody, komplikované případy od auditorky a daňové poradkyně Ing. Ivany Pilářové.

Výhody daňové evidence

První výhodou, kterou Pilářová uvádí ve svém článku je tzv. cash princip, což je metoda, která přímo ovlivňuje výši příjmů a výdajů, tedy i ovlivňování základu daně přes peněžní toky. Po administrativní stránce je daňová evidence oproti účetnictví značně jednodušší. Podnikatel nesestavuje účetní závěrku, nemusí zveřejňovat příslušné výkazy a nepodléhá auditu. Daňovou evidenci využívají především podnikatelé, kteří podnikají v menším rozsahu jako např. ve výrobě, obchodě, pohostinství apod. Pokud podnikatel vlastní majetek ve svém podnikání, může si uplatnit odpisy z vlastněného majetku a výdaje, které souvisí s jeho užitím.

Nevýhody daňové evidence

S vlastnictvím majetku mohou nastat problémy související s následným prodejem majetku, ať už během podnikání nebo po skončení podnikání. Pilářová tvrdí, že je DE do jisté míry i složitá, co se týče komplikovaných vazeb k základu daně z příjmů, které se v peněžním deníku nezobrazují. Daňová evidence nezobrazuje věrný obraz skutečnosti, tudíž výsledky nejsou vhodné k finančnímu řízení a posuzování úspěšnosti podnikání. DE nepodléhá tolika kontrolám jako kontroly účetnictví, co se týče správné evidence údajů. V daňové evidenci chybí kontrolní vazby, a tak jsou u kontroly správnosti zaznamenaných údajů pouze omezené možnosti.

Výhody účetnictví

Účetnictví oproti daňové evidenci podává věrný a poctivý obraz skutečnosti, je daleko přehlednější. V účetnictví je možné stanovit kontrolní vazby, které pomůžou nalézt různé chyby v účetnictví. Účetnictví využívají především podnikatelé, kteří podnikají v daleko větším rozsahu. V účetnictví existuje možnost uplatnit výdaje paušálem, pokud je to pro podnikatele výhodnější.

Nevýhody účetnictví

Pokud chceme vést účetnictví je potřeba znát účetní zákony a vyhlášky. Mnohokrát účetnictví sami nezvládneme, v tomto případě je potřeba si pro vedení účetnictví najít účetní firmu, která nám účetnictví povede. V účetnictví je povinné sestavovat účetní závěrku a v některých případech (z hlediska zákona o účetnictví) musíme účetní závěrku zveřejnit ve veřejném rejstříku. (Pilářová, 2015)

3. Přejchod z daňové evidence na účetnictví

Jak už je z tématu bakalářské práce patrné budeme v následujících řádcích psát o přechodu z daňové evidence na vedení podvojného účetnictví. Informace k této problematice budeme především čerpat z knihy převod daňové evidence na vedení účetnictví od pana Ing. Jiřího Duška.

3.1. Předpisy upravující přechod z daňové evidence na účetnictví

Do konce roku 2000 byl přechod z daňové evidence řešen přílohou č. 2 k Opatření MF čj. 281/71 702/1995, v platném znění, kde se přechod z daňové evidence na vedení účetnictví řešil dohromady jak z pohledu účetního tak i daňového.

Od 1.1.2001 jsou tyto dva pohledy na přechod řešeny odděleně. (Dušek, 2008)

Mezi základní předpisy, které upravují problematiku přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví patří:

- zákon o účetnictví (§ 1, 4 odst. 7),
- vyhláška k podvojnému účetnictví (§ 61b – metoda přechodu z daňové evidence na účetnictví),
- zákon o daních z příjmů. (§ 5 odst. 8, § 23 odst. 14, příloha 3). (Hakalová, Pšenková, 2016)

3.2. Důvody přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví

Podnikatel může vést účetnictví na základě vlastního rozhodnutí nebo mu vedení podvojného účetnictví stanoví zákon.

3.2.1. Dobrovolný přechod

Podnikatel si sám zvolí na základě svého rozhodnutí, že povede účetnictví. Hlavním důvodem pro dobrovolný přechod dle pana Duška jsou interní požadavky firmy a externí požadavky. Pro interní požadavek se firma rozhodla sama k přechodu, pro větší informovanost, přehlednost. Externí požadavek nám může nakázat např. banka.

3.2.2. Povinný přechod

Povinnost vést účetnictví vznikla nejdříve v roce 2006. V té době pokud podnikatel přesáhl v rámci své podnikatelské činnosti za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 15 000 000 Kč, stal se účetní jednotkou dle tehdejšího zákona o účetnictví a to od prvního dne kalendářního roku. Od 1. 1.2007 dochází k podstatné změně novely zákona o účetnictví, kde se zákonný limit z 15 000 000 Kč zvýší na částku 25 000 000 Kč. (Dušek, 2008)

Pokud máme pouze příjmy např. z užití nebo poskytnutí autorských práv, příjmy z hudební, zpěvácké, spisovatelské či jiné kariéry nebo příjmy jako správce konkurzní podstaty, účetnictví vést nemusíme, ani kdybychom překročili obrát 25 000 000 Kč.⁸

Kromě překročení stanoveného obrátu, kdy se podnikatel stává účetní jednotkou, platí i pro povinný přechod z daňové evidence na vedení účetnictví další pravidlo. Pokud je podnikatel zapsán v obchodním rejstříku, ať už na základě svého rozhodnutí nebo mu povinnost stanovil zákon, musí dle zákona vést podvojně účetnictví. Povinný zápis do obchodního rejstříku platí pro zahraniční osoby, které podnikají na území České republiky. Toto ustanovení se, ale nevztahuje na fyzické osoby, které bydlí na území některých členských států Evropské unie nebo v jiném státě, který tvoří Evropský hospodářský prostor, nebo které podnikají na území ČR. (Dušek, 2008)

3.3. Postup převodu z daňové evidence na účetnictví.

V následujícím textu bude popsán postup přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví, který bude aplikován i v praktické části. Pan Dušek ve své knize uvádí následujících 11 kroků k převodu z daňové evidence na podvojně účetnictví.

Krok č. 1 – Rozhodneme se a stanovíme si termín k převodu z DE na účetnictví.

Krok č. 2 – Provedeme inventarizaci majetku a závazků.

Krok č. 3 – Vypočteme dodatečné informace. (Např. Odpis pohledávek)

Krok č. 4 – Sestavíme si tzv. Převodový můstek.

Krok č. 5 -Vyčíslíme si daňový dopad.

Krok č. 6 – Vyhotovíme protokol o přechodu daňové evidence na účetnictví.

Krok č. 7 – Doplníme analytické členění účtů.

---

⁸ <http://www.jakpodnikat.cz/ucetnictvi-nebo-danova-evidence.php>

Krok č. 8 – Zaúčtujeme konečné stavy z DE do podvojného účetnictví.

Krok č. 9 – Zkontrolujeme, zda se nám rovnají konečné stavy s počátečními.

Krok č. 10 – Sestavíme počáteční rozvahu.

Krok č. 11 – Vyhotovíme prohlášení. (Dušek, 2008)

Jak už nám první krok říká, nejprve si musíme stanovit datum převodu, kdy budeme vést podvojný účetnictví. V následujících řádcích si uvedeme některé příklady. Podnikatel, který je zapsaný v obchodním rejstříku, vede účetnictví od zahájení své podnikatelské činnosti, vlastně od zápisu do obchodního rejstříku. Pokud podnikateli vznikla povinnost vést účetnictví dle zvláštních právních předpisů, povede účetnictví od zahájení své podnikatelské činnosti. Podnikatel za loňský rok 2015 přesáhl stanovený obrát 25 000 000 Kč, účetnictví musí vést od příštího roku, tzn. od 1.1.2017. Zpátky na daňovou evidenci může podnikatel až po 5 letech, během kterých nesmí překročit stanovený obrát 25 mil. Kč.⁹

3.3.1. Inventarizace majetku a závazků

V druhém kroku bude provést důslednou inventarizaci majetku a závazků. Inventarizaci shrneme do těchto čtyř kroků. Nejprve podáme pokyn k inventarizaci, zjistíme skutečný stav jednotlivých majetků a závazků podnikatele, porovnáme skutečný stav, který jsme zjistili, se stavem účetním a na závěr vypořádáme případné zjištěné inventurní rozdíly. (Dušek, 2008)

Rozdíl mezi inventarizací a inventurou je následující. Inventarizace je celkový postup, který jsme shrnuli do čtyř kroků. Inventura je zjištění skutečného stavu majetku a závazků, jejich ocenění a písemné zaznamenání. Inventuru můžeme provést fyzickou, kdy skutečný stav zjistíme počítáním, měřením a vážením nebo inventuru dokladovou, která se provádí ověřováním písemným potvrzením od jednotlivých odběratelů a od banky. Dokladovou inventurou zjišťujeme stav závazků, rezerv a složek majetku, u kterých nemůžeme provést fyzickou inventuru. Po provedení inventarizace nám může vzniknout inventarizační rozdíl. Pokud je skutečný stav nižší než stav účetní, vznikne nám tzv. manko. Naopak kdy je skutečný stav vyšší než účetní, vzniká nám přebytek zásob. (Kolektiv autorů, 2016)

---

⁹ <http://www.jakpodnikat.cz/ucetnictvi-nebo-danova-evidence.php>

Kromě důsledné inventarizace je také důležité podniknout určité kontroly jednotlivých složek majetku. Začneme kontrolou pohledávek. Pohledávky, které ještě nemáme promlčené a jsou pro nás z hlediska částky významné, je nezbytné přihlásit k rozhodčímu řízení. Je však důležité, aby soudní poplatky nepřevyšovaly částku pohledávky. Z hlediska zásob je pro nás výhodné, abychom veškeré zásoby spotřebovali případně prodali, jelikož se nám při převodu z DE na účetnictví zahrnují do základu daně. Měli bychom si dát pozor na zaplacené předzásobení zásob těsně před přechodem. U kontroly dodavatelských faktur (závazků), které jsou pro přechod daňově výhodné, protože nám tvoří náklad, si musíme dát především pozor, zda neuhrazené faktury evidujeme správně. Může se nám stát, že jsme fakturu již zaplatili, ale stále ji máme zapsanou jako závazek. Tohle pro nás může znamenat, že fakturu chybně zahrneme do nákladů a tím pádem se dopustíme k neoprávněnému snížení základu daně. Kromě obchodních závazků zkontrolujeme i závazky neobchodní, kterými jsou např. neuhrazené daně, neuhrazené sociální a zdravotní pojištění, neuhrazené poplatky, neuhrazené pokuty a penále, neproplacené cestovné, nezaplacené úroky u půjček a úvěrů, neuhrazené darovací smlouvy. U kontroly dlouhodobého majetku se zaměříme především na ten majetek, který pro naši podnikatelskou činnost již není důležitý a nebudeme ho v budoucnu potřebovat. Tento majetek vyřadíme ze svého podnikání pomocí vyřazovacího protokolu. (Dušek, 2008)

3.3.2. Převodový můstek

Základní pravidla převodového můstku

Při přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví je třeba dodržet tyto zásady, které platily vždy, platí stále a budou platit bez ohledu na účetní předpisy či zákon. Pan Dušek ve své knize uvádí čtyři základní pravidla převodového můstku.

1. KS majetku a závazků v daňové evidenci se musí rovnat PS v zahajovací rozvaze v účetnictví.
2. V počátečních stavech majetku a závazků v účetnictví jsou jen účty rozvahové a podrozvahové a účty naturální. Mezi naturální účty můžeme řadit účty statické, na kterých můžeme vést hodnoty jiné než peníze.
3. V počátečním stavu musí být uvedeno všechno, co má účetní jednotka v účetní evidenci.
4. V PS nesmíme uvádět účty výsledkové. (Dušek, 2008)

V následujícím textu vysvětlíme jednotlivé druhy účtů, které používáme v účetnictví. V účetnictví dělíme jednotlivé účty na rozvahové, výsledkové, závěrkové, podrozvahové a vnitropodnikové. Začneme charakteristikou rozvahových účtů. Rozvahové účty dělíme na účty

aktivní a pasivní. Na účty aktivní zaznamenáváme všechna aktiva, které se vyskytují v účtových třídách 0, 1, 2, 3. Na aktivních účtech zapisujeme zůstatek a všechny účetní položky zvyšující aktiva na stranu MD, položky snižující aktiva zapisujeme na stranu Dal. U pasivních účtů je tomu naopak. Zde zobrazujeme zůstatek a položky zvyšující pasiva na stranu Dal a položky snižující pasiva na stranu MD. Výsledkové účty členíme na nákladové a výnosové účty. Nákladové účty jsou zobrazeny v účtové třídě 5 a výnosové v účtové třídě 6. Po odečtení nákladových a výnosových účtů, které tvoří zároveň výsledek hospodaření, nám vznikne zisk nebo ztráta. Závěrkové účty se nachází v 7. účtové třídě a jsou rozděleny na počáteční účet rozvážný, konečný účet rozvážný a účet zisku a ztráty. Na podrozvahové účty podnikatel zaznamenává majetek, na které nemá vlastnické právo nebo byl opatřený formou dotace. Vnitropodnikové účty si účetní jednotka tvoří sama, jsou pro ně vytvořeny účtové třídy 8 a 9. (Kolektiv autorů, 2012)

Převodový můstek nám dokazuje, že při přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví nenastala žádná chyba. Jak již jsme na začátku psali, při převodu mohou být v počátečních stavech na účtech v účetnictví pouze rozvahové a podrozvahové účty. Z rozdílu stran MD a Dal u rozvahových účtů nám vzniká účet individuálního podnikatele, který v účetnictví zapíšeme na účet 491. U některých účetních programů nelze při převodu zapsat PS na účet 491, ale musí se zapsat nejdříve na účet 701, poté musíme zaúčtovat na účet 491. O závažnou chybu se nejedná, pouze nám vzniknou dva účetní zápisy při převodu počátečních stavů. (Dušek, 2008)

Počáteční stavy rozvahových účtů získáme z jednotlivých knih daňové evidence. Z evidence příjmů a výdajů dostaneme zůstatky z pokladny, běžného účtu a stav na účtu peníze na cestě. Z ostatních knih daňové evidence získáme zůstatky zásob, pohledávek, závazků z obchodních vztahů (včetně úvěrů a půjček), mzdových závazků a pohledávek, závazků a pohledávek vůči státnímu rozpočtu a povinnému sociálnímu a zdravotnímu pojištění. Z evidence časového rozdělení dostaneme informace o stavu rezerv, nákladů příštího období z finančního leasingu a oceňovací rozdíly z nabytého majetku.¹⁰

Jednotlivé složky majetku a dluhů oceníme dle § 24 a 25 zákona o účetnictví. Souhrn dosavadních daňových odpisů zapíšeme v účetnictví na účet oprávek k dlouhodobému majetku v účtových skupinách 07, 08 nebo 09. (Hakalová, Pšenková, 2016)

---

¹⁰ <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d7996v10649-prechod-fyzickych-osob-z-danove-evidence-na-ucetnictvi-k-1-1-2010/>

Analytické členění

Převodový můstek můžeme rozdělit na několik fází, abychom mohli jednotlivé syntetické účty dále rozlišit na účty analytické. Rozčlenění na analytické účty děláme hned z několika důvodů:

- na základě předpisů (musíme mít rozdělenou pokladnu z hlediska české a cizí měny, rozdělení na krátkodobost a dlouhodobost),
- interní požadavky podnikatele,
- požadavky od banky a finančních úřadů (rozčlenění na daňové a nedaňové).

Jako příklady členění z hlediska analytiky můžeme uvést pokladnu (pokladna v české měně 211001, pokladna v eurech 211001, pokladna v dolarech 211001,), banku (bankovní účet vedený u KB 221001, BÚ vedený u České spořitelny 221002, BÚ vedený u Fio banky 221003), pohledávky (rozdělíme na pohledávky krátkodobé a dlouhodobé), zásoby (členění zásob podle jednotlivých druhů zásob). (Dušek, 2008)

Převodový můstek prokážeme protokolem o převodu. Jedná se o tabulku, kterou podnikatel může vytvořit např. v Excelu, v které uvede veškeré položky převodového můstku. Protokol můžeme také kromě tabulky vytvořit i ve formě hlavní knihy. Spolu s protokolem převodu podnikatel doloží i prohlášení účetní jednotky s podpisy zodpovědných osob. Pokud podnikateli vyhotoví přechod z daňové evidence na účetnictví účetní firma, bude potřeba i prohlášení od ní. K převodovému můstku také dokládáme počáteční hlavní knihu a počáteční rozvahu. (Dušek, 2008)

Shrneme si první kroky, které musí podnikatel v účetnictví provést. Převezme skutečné stavy jednotlivých složek majetku a závazků z daňové evidence, otevře účetní knihy, rozepíše počáteční stavy na účtech aktiv a pasiv a sestaví zahajovací rozvahu. Dále je podnikatel povinen sestavit si svůj vlastní účtový rozvrh podle účtů, které bude v účetnictví používat a vytvoří si interní účetní směrnice podnikatele. (Hakalová, Pšenková, 2016)

3.3.3. Položky ovlivňující základ daně při přechodu

K 1. 1. 200X, roku, kdy dojde k převodu z daňové evidence na podvojně účetnictví si podnikatel přichystá položky, které mu v téže roce ovlivní základ daně z důvodu přechodu. (Cardová, 2007)

Všeobecný postup výpočtu ZD u FO

Nejprve budeme charakterizovat postup výpočtu základu daně u fyzické osoby a poté popíšeme položky, které nám základ daně ovlivní z důvodu přechodu. Vzorec pro všeobecný postup výpočtu základu daně u fyzických osob nalezneme v tab. 3.1.

Tab. 3.1 – Vzorec pro výpočet základu daně u FO

+	Příjmy zahrnované do ZD
-	Výdaje odčitatelné od ZD
+/-	Uzávěrkové úpravy
=	Základ daně
-	Odčitatelné položky od ZD dle § 15 a § 34
=	Základ daně po úpravě
Základ daně zaokrouhlíme na stovky dolů	
x	Daňová sazba (15%)
-	Slevy na dani
	Daň po slevách
-	Daňová zvýhodnění (děti, manželka)
=	Výsledná daň / daňový bonus

(Zdroj: Pilátová, 2014, Vlastní zdroj zpracování)

Uzávěrkové úpravy

Příjmy zahrnované do základu daně zvyšujeme o nepeněžní příjmy ovlivňující základ daně. Jde především o:

- příjmy ze zápočtu pohledávek,
- přijaté dary, které souvisí s podnikatelskou činností,
- příjmy ze směnných obchodů.

Výdaje odčitatelné od základu daně upravíme o nepeněžní výdaje. Jde o výdaje, které se nám v příslušném zdaňovacím období nezobrazí jako úbytek peněz. Jde především o:

- výdaje ze zápočtu pohledávek,
- odpisy hmotného majetku,
- zůstatková cena vyřazeného majetku,
- vklad zásob,
- tvorba zákonných rezerv,
- PC pozemku při prodeji,
- pořizovací cena FM při prodeji,
- odpis majetku,
- zrušení zákonných rezerv jako storno výdajů,
- časové rozlišení nájemného u leasingu,
- storno výdajů na pořízení DM vytvořeného vlastní činností, atd. (Dušek, Sedláček, 2016)

Od základu daně můžeme odečíst tzv. odčitatelné položky dle § 15 a §34 ZDP. Odčitatelné položky dle § 15 jsou:

- **dary** – Hodnota daru musí být minimálně 1 000 Kč nebo 2 % ze ZD. Nejvyšší hodnota daru však může být maximálně 15 % ze základu daně,
- **zaplacené úroky** ze stavebního spoření, hypotečního úvěru, (hodnota odečtených úroků nesmí překročit částku 300 000 Kč)
- **příspěvek na penzijní připojištění a pojištění a doplňkové penzijní spoření** – Nejvyšší odčitatelná částka příspěvku od roku 2017 činí 24 000 Kč. (Do roku 2017 činila částka 12 000 Kč.)
- **životní pojištění** – Podobně jako u příspěvku na penzijní pojištění je nejvyšší odčitatelná částka pojištění od roku 2017 24 000 Kč. (Do roku 2017 činila částka 12 000 Kč.)
- **členské příspěvky zaplacené odborovou organizací** – Částku této položky můžeme odečíst maximálně do výše 1,5 % zdanitelných příjmů a maximální částka odčitatelné položky činí 3 000 Kč.

- **úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání** – Pokud nebyly zkoušky zaplacený zaměstnavatelem a nebyly ani uplatněny jako výdaj dle § 24 zákona o daních z příjmů poplatníkem s příjmy z podnikání. Nejvyšší uplatňovaná částka činí 10 000 Kč. Částka může být navýšena až na 13 000, pokud se jedná o poplatníka, který je OZP. U poplatníka, který je osobou s těžším zdravotním postižením činí částka až 15 000 Kč.

Dle § 34 od základu daně odečítáme:

- daňová ztráta (Daňovou ztrátu můžeme odečítat nejdéle 5 let od období, v kterém byla daňová ztráta vyměřena).
- odpočet na podporu výzkumu a vývoje,
- odpočet na podporu odborného vzdělávání.

Slevy na dani

Slevy na dani, které můžeme uplatnit při výpočtu daně fyzických osob nalezneme v § 35ba zákona o daních z příjmů. Jsou jimi např.:

- sleva na poplatníka v částce 24 840 Kč,
- sleva na manželku (manžela) v částce 24 840 Kč, za podmínky, že manželka (manžel) nepřesáhne vlastní příjem o částku 68 000 Kč. V případě, že manželka (manžel) je držitelem ZTP/P sleva se zdvojnásobí na částku 49 680 Kč.
- základní sleva na invaliditu v částce 2 520 Kč, (Poplatník pobírá invalidní důchod prvního nebo druhého stupně.)
- rozšířená sleva na invaliditu v částce 5 040 Kč (Poplatník pobírá invalidní důchod třetího stupně.)
- sleva na držitele průkazu ZTP/P v částce 16 140 Kč,
- sleva na studenta v částce 4 020 Kč,
- sleva za umístění dítěte v částce 13 404 Kč na první dítě, 17 004 Kč na druhé dítě a 20 604 Kč na třetí a další každé dítě.¹¹

---

¹¹ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

Položky, které nám ovlivní základ daně z důvodu přechodu

Položky, které nám z důvodu přechodu snižují nebo zvyšují základ daně jsou obsaženy v příloze č. 3 zákona č. 586/1992 Sb., zákon o daních z příjmů.

Základ daně ve zdaňovacím období, kdy bylo zahájeno vedení účetnictví navýšíme o tyto položky:

- hodnotu zásob a cenin,
- hodnotu poskytnutých záloh, kromě zálohy na hmotný majetek,
- hodnotu pohledávek, které by byly při zaplacení zdanitelným příjmem.

Základ daně si můžeme také dle ZDP snížit o:

- hodnotu přijatých záloh,
- hodnotu závazků, které byly výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů.¹²

U podnikatelů, kteří jsou neplátcí DPH, zapisujeme celou jmenovitou hodnotu pohledávek a celou pořizovací cenu závazků. U podnikatelů, kteří jsou plátcí DPH zapisujeme částku pohledávek a závazků bez DPH, pokud byl u závazků uplatněn odpočet daně a u pohledávek byla splněna daňová povinnost na výstupu. (Hakalová, Pšenková, 2016)

---

¹² <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

Jak tvrdí Hakalová, Pšenková (2016, s. 102): „Úprava základu daně podle přílohy 3 k ZDO by v případě přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví u mnohých poplatníků vedla k výraznému jednorázovému zvýšení základu daně z příjmů, což by bylo spojeno s nepříznivými ekonomickými dopady v důsledku povinnosti odvodu značné finanční částky. ZDP proto v § 23 odst. 14 umožňuje těmto poplatníkům zvolit si, zda hodnotu zásob a pohledávek, které při přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví podnikatelé evidují v době zahájení vedení účetnictví, zahrnou do základu daně jednorázově, nebo postupně po devět následujících zdaňovacích období počínaje obdobím zahájení vedení účetnictví. ZDP přitom neukládá rovnoměrné zahrnování do základu daně, takže záleží pouze na poplatníkovi, jakou část hodnoty pohledávek a zásob v každém zdaňovacím období zahrne. V případě, že by poplatník, který si zvolil postupnou variantu zahrnování pohledávek a závazků do základu daně, přerušil či ukončil činnost nebo ukončil vedení účetnictví před uplynutím doby, po kterou postupně zvyšuje základ daně z tohoto titulu, je povinen v období, kdy činnost přerušil, ukončil či ukončil vedení účetnictví, zvýšit základ daně o hodnotu pohledávek a zásob, kterou ještě do základu daně nezahrnul.“

3.4. Nejčastější chyby převodu daňové evidence na účetnictví.

Při přechodu z daňové evidence na účetnictví se může podnikatel dopustit následujících chyb. Podnikatel při účtování použije chybný účet. Nejčastěji se tak vyskytuje u účtování záloh. Poskytnuté zálohy se účtují na účet 314, podnikatel může chybně zaúčtovat na účet 324 – přijaté zálohy. Tak je tomu podobně i u účtování záloh přijatých. Tato chyba neovlivní základ daně, jde o chybu metodickou, která se dá kdykoliv napravit. Za další metodickou chybu můžeme považovat chybnou hodnotu na účtu. Jde např. o chybné zaúčtování zůstatkové ceny u dlouhodobého majetku na účet 022 na stranu MD. Správné zaúčtování je následovné. Na účet 022 zaúčtujeme pořizovací cenu dlouhodobého majetku na stranu MD a na stranu Dal na účet 082 oprávk (oprávky = suma odpisů). Zůstatkovou cenu v účetnictví neúčtujeme, projeví se nám rozdílem účtu 022 a účtu 082. Dalším příkladem můžeme uvést chybné zaúčtovanou hodnotu zboží. Chyba je, když na účet 132 dáme na stranu MD stav zboží v prodejní ceně. Správně zaúčtovaná hodnota prodejního zboží je následovná. Na stranu MD účtu 132 zaznamenáme stav prodejní hodnoty zboží a na stranu Dal marži z prodeje. Marži vypočítáme odečtením pořizovací ceny zboží a jeho prodejní cenou. Stav pokladny a běžného účtu, které jsou vedeny v cizí měně, je nula, ale v peněžním deníku je uvedený stav v Kč, který se při přechodu převede do PS. Chyba nastala při neproúčtování kurzových rozdílů v uzávěrkových úpravách DE.

Za chyby, které nám ovlivní základ daně, považujeme položky, které jsme nemuseli zdaňovat, ale zbytečně jsme je zdanili nebo položky, které jsme zdanit museli, ale nezdanili. Chyby můžou být v podnikatelův prospěch, ale i neprospěch. Situaci chybně zaúčtovaných položek je nutné důsledně zhodnotit.

Do poslední kategorie chyb při převodu pan Dušek zařadil tzv. „ostudné chyby“, které by se podnikateli neměly za žádnou cenu stát. V následujícím textu uvedeme tyto chyby:

- Podnikatel by neměl zaznamenávat zůstatky na účtech, které neodpovídají skutečným stavům.
- PS účtů v hlavní knize neodpovídají převodovému můstku.
- V účetnictví není zaúčtováno vše, co bylo v majetku DE.
- Podnikatel účelně vynechává staré nezaplacené pohledávky.
- U pohledávek neplátce DPH je účtováno o DPH.
- U pohledávek plátce DPH je zahrnována pohledávka v částce včetně DPH. (Dušek, 2008)

Abychom při přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví předešli případným chybám, je zapotřebí držet se následujících kontrol, které odpovídají zásadám komplexnosti, účetní a daňové správnosti.

Kontroly přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví

- **kontrola podvojnosti** po navedení do PS (Součet účtů na straně MD se musí rovnat součtu účtů na straně Dal.)
- **kontrola návaznosti** (Hodnoty majetku a závazků, které jsou uvedeny v posledním daňovém přiznání musí souhlasit s hodnotami zůstatků na účtech po přechodu.)
- **kontrola úplnosti** (Všechny položky, které podnikatel získal důsledkem inventarizace, musí být zachyceny na účtech v hlavní knize.)
- **kontrola převodového můstku na nové účetnictví** (Vložené položky přechodem musí souhlasit s položkami, které jsou uvedeny v převodovém můstku.)
- **kontrola daňová** (Je třeba zkontrolovat, zda jsou položky označeny správně jako daňové či nedaňové.)
- **kontrola účetní** (Rozvahové účty musí svou náplní odpovídat metodice podvojného účetnictví.) (Dušek, 2008)

4. Praktická aplikace přechodu z daňové evidence na účetnictví

K příkladu k praktické části mé bakalářské práce jsem se nechala inspirovat podnikatelkou, na kterou jsem narazila ve firmě, kde jsem vykonávala povinnou odbornou praxi. Jelikož podnikatelka, kterou jsem pomáhala účtovat ve firmě, vykazovala pouze výdaje paušálem a neměla dostatek položek, které by ovlivnily přechodem základ daně, rozhodla jsem se pouze inspirovat podnikatelskou činností podnikatelky a přidala jsem podnikatelce různé položky, které základ daně ovlivní z důvodu přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví.

4.1. Základní charakteristika podnikatele

Následující informace a částky budou fiktivní, příklad bude sloužit pouze jako ukázka praktické aplikace přechod z daňové evidence na vedení účetnictví.

Podnikatelka Marie Novotná podniká na základě živnostenského oprávnění v oboru průvodcovských služeb v oblasti cestovního ruchu. Dle zákona č 455/1991 Sb., živnostenského zákona, řadíme tento obor do živnosti volných, které nalezneme v příloze č. 4 tohoto zákona. Paní Novotná začala provozovat svou živnost v roce 2010 a do roku 2016 vedla řádně daňovou evidenci. V roce 2016 se rozhodla na základě vlastního rozhodnutí, že přejde na podvojně účetnictví z důvodu větší přehlednosti ve své podnikatelské činnosti. Podnikatelka má příjmy z provozování průvodcovských služeb pro cestovní agentury a z organizování vlastních zájezdů. Vzhledem k překročení obratu 1 000 000 Kč je podnikatelka plátcem daně z přidané hodnoty. Většina položek podléhá základní sazbě daně (21 %). Paní Novotná vede v daňové evidenci peněžní deník, knihu pohledávek a závazků, kartu dlouhodobého majetku, skladní kartu zásob a knihu o evidenci DPH.

V roce 2016 podnikatelka vykazuje následující příjmy a výdaje za svou podnikatelskou činnost.

Tržby z průvodcovských služeb pro CK Radynacestu.cz a CK Alpina činily 360 000 Kč za rok 2016 a byly zasílány bankovním převodem na běžný účet podnikatelky.

V roce 2016 zorganizovala dva zájezdy. První lyžařský zájezd se uskuteční v březnu v roce 2017 do „Saint Vincent – France“. V roce 2016 vybrala od svých zákazníků 80 % záloh v částce 1 636 180 Kč. Zbýlých 20 % musí zákazníci uhradit nejpozději do 15. 2. 2017. Závazky vyplývající ze zájezdu jsou v částce 1 380 000 Kč bez DPH, DPH činí 289 800 Kč.

Na zájezd „Saint Vincent – France“ může jet celkem 180 osob. V tab. 4.1 jsou rozepsány apartmány a v tab. 4.2 jednoduchá kalkulace zájezdu.

Tab. 4.1 – popis apartmánů „Saint Vincent - France“

Apartmán	Počet osob v apartmánu	Strava	Skipas	Počet nocí	Cena (Kč)	Příplatek za neobsazené lůžko (Kč)
A4	4	Ne	Ano	7	9 650	3 300
A6	6	Ne	Ano	7	9 200	2 600
A8	8	Ne	Ano	7	8 700	2 600

Tab. 4.2 – kalkulace zájezdu „Saint Vincent - France“

Apartmán	Počet apartmánů	Počet lidí v apartmánu	Cena za osobu	Celková částka (Kč)
A8	8	8	8 700	556 800
A6	10	6	9 200	552 000
A4	14	4	9 650	540 400
Celkem	32	X	X	1 649 200

Na zájezd pojede celkem 180 osob. Pojede se ve dvou turnusech od 4. – 11. 3. 2017 a 11. 3. – 18. 3. 2017. Na jeden zájezd vyjedou vždy dva autobusy s celkovou kapacitou 45 osob a budou k dispozici vždy 4 apartmány A8, 5 apartmánu A6 a 7 apartmánu A4. Autobusová doprava na osobu bude činit se zpáteční jízdenkou 2 200 Kč. Celková cena za autobusovou dopravu za zájezd „Saint Vincent - France“ činí 396 000 Kč.

Celkem tržby za zájezd „Saint Vincent – France“ budou činit 2 045 200 Kč bez DPH, DPH za tržby budou činit 429 492 Kč.

Druhým zájezdem bude poznávací zájezd „Mexico“, který proběhne v termínu 30.10.-16.11.2017. Paní Novotná vybrala v roce 2016 zálohy v částce 1 907 200 Kč. Zbýlých 476 800 Kč bude uhrazeno k 31. 5. 2017. Závazky vyplývající ze zájezdu budou v částce 1 187 600 Kč bez DPH, DPH činí 249 396 Kč.

Zájezd se uskuteční pro 40 osob. Částka zájezdu bude činit 40 000 plus letenka, která bude činit 19 600 Kč/osobu. Tržby ze zájezdu budou v celkové částce $1\,600\,000 + 784\,000 = 2\,384\,000$ Kč, DPH za zájezd „Mexico“ bude v částce 500 640 Kč.

Zákazníci posílají peníze za oba zájezdy bankovním převodem na běžný účet podnikatelky, závazky plynoucí ze zájezdu jsou splatné do 30.zář 2016.

Ostatní závazky

Podnikatelka pravidelně měsíčně platí mobilní tarif u společnosti T-mobile v částce 749 Kč vč. DPH, internet u stejné společnosti v částce 599 Kč vč. DPH. a pronájem kanceláře činí 7 200 Kč bez DPH, jelikož pronájem kanceláře slouží k podnikatelské činnosti podnikatelky je od DPH osvobozeno. Faktury za mobilní tarif a internet chodí společně vždy k 20. dni v měsíci a jsou splatné do 10. dne následujícího měsíce. Faktury platí podnikatelka trvalým příkazem z bankovního účtu vždy 3. den v měsíci. Nájemné platí podnikatelka hotově, obvykle 15. den v měsíci.

Zálohy na SP a ZP

Podnikatelka si platila sociální pojištění v částce 23 316 Kč měsíčně a zálohy na zdravotním pojištění u RBP v částce 21 564 Kč. Pojistné platila trvalým příkazem z bankovního účtu vždy 15. den v měsíci.

Dlouhodobý majetek

Podnikatelka eviduje na kartě dlouhodobého majetku hmotný majetek, který má dobu použitelnosti delší než 1 rok s pořizovací cenou vyšší než 40 000 Kč.

Od roku 2014 využívá ke svému podnikání osobní automobil značky Škoda Rapid. Automobil zakoupila v pořizovací ceně 420 000 Kč bez DPH, DPH činí 88 200 Kč. Paní Novotná si vozidlo vzala na úvěr při akontaci (platba předem v hotovosti) 288 200 Kč úvěr tedy bude v částce 220 000 Kč. Roční úroková sazba činí 11 %. Úvěr bude dlouhodobý a bude splácen rovnoměrnými anuitními splátkami po dobu 4 let. Podnikatelka bude automobil splácet od 1. 1. 2015.

V následujícím textu bude ukázán vzorec pro výpočet anuity (rovnoměrné splátky) a následně tab. 4.3 budou znázorněné jednotlivé splátky úvěru a úroků, které z úvěru vyplývají. Úvěr bude splácen od 1.1. 2015 a poslední splátka úvěrů bude 31.12.2018. Anuitní splátku úvěru rozdělujeme na dvě části: úrok a úmor. Výpočet úroků provedeme vynásobením roční úrokové sazby a stavu úvěrů na začátku období. Úmor zjistíme odečtením výše úroků od anuitní splátky. Stav úvěru vypočítáme jako rozdíl počátečního stavu úvěru daného období a úmoru daného období.

Výpočet rovnoměrné splátky (anuita)

Vzorec:

$$A = PV_A * \frac{(1+i)^T * i}{(1+i)^T - 1}$$

A = anuitní splátka

PV_A = současná hodnota anuity

i = roční úroková sazba

T = počet let celkem

Výpočet anuitní splátky: $A = 220\,000 * \frac{(1+0,11)^4 * 0,11}{(1+0,11)^4 - 1} = 70\,912 \text{ Kč}$

Tab. 4.3 - Výpočet úvěru

Rok	Stav úvěru na začátku roku	Anuitní splátka	Roční úrok	Roční úmor	Stav úvěru na konci roku
2015	220 000	70 912	24 200	46 712	173 288
2016	173 288	70 912	19 062	51 850	121 438
2017	121 438	70 912	13 358	57 554	63 884
2018	63 884	70 912	7 028	63 884	0

Paní Novotná zvolila zrychlenou metodu odepisování. Automobil Škoda Rapid z hlediska zákona o daních z příjmů řadíme do 2. odpisové skupiny a koeficienty pro zrychlené odepisování dle ZDP jsou 5 a 6.

Vzorec pro výpočet zrychlených odpisů:

$$\text{Odpis pro první rok} = \frac{VC}{K1}$$

VC = vstupní cena (Vstupní cena je částka, z které budeme majetek odepisovat, nejčastěji pořizovací cena majetku.)

K1 = koeficient pro první rok odepisování

V dalších letech použijeme tento vzorec pro odepisování:

$$\text{Odpis v dalších letech} = \frac{2 * ZC}{K2}$$

ZC = zůstatková cena

K2 = koeficient v dalších letech odepisování

V tab. 4.4 jsou rozepsané daňové odpisy automobilu za jednotlivé roky 2015 – 2019. Pro výpočet odpisů použijeme již dříve zmíněné vzorce a výpočet jednotlivých odpisů bude znázorněn v tab. 4.4.

Tab. 4.4 – Výpočet odpisů – Automobil Škoda Rapid

Rok	Výpočet	Odpis	Oprávký	ZC
2015	$\frac{420\,000}{5}$	84 000	84 000	336 000
2016	$\frac{2 \cdot 336\,000}{(6 - 1)}$	134 400	218 400	201 600
2017	$\frac{2 \cdot 201\,600}{(6 - 2)}$	100 800	319 200	100 800
2018	$\frac{2 \cdot 100\,800}{(6 - 3)}$	67 200	386 400	33 600
2019	$\frac{2 \cdot 33\,600}{(6 - 4)}$	33 600	420 000	0

Paní Novotná vedla automobil značky Škoda Rapid ve své daňové evidenci na kartě dlouhodobého majetku. Karta dlouhodobého majetku je uvedena v tab. 4.5.

Tab. 4.5 – Karta dlouhodobého majetku

Obchodní jméno: Marie Novotná		Inventární číslo: 1/2015		
Název: automobil značky Škoda Rapid				
Další údaje:				
Vstupní cen: 420 000 Kč		Datum zařazení: 1.1.2015		
Způsob pořízení: hotovost, úvěr		Doklad: VPD, VBÚ		
Odpisová skupina: 2		Způsob odpisu: zrychleně		
Kód SKP:		Výrobní číslo:		
Zvýšená odpisová sazba:				
Uplatněn ve zdaňovacím období: 2015				
Datum odpisu	Roční odpisová sazba (koeficient odpisu)	Odpis v Kč	Zůstatková cena v Kč	Poznámka
Rok 2015	5	84 000	336 000	
Rok 2016	6	134 400	201 600	
Rok 2017	6	100 800	100 800	
Rok 2018	6	67 200	33 600	
Rok 2019	6	33 600	0	

Zásoby

Na skladní kartě zásob podnikatelka neeviduje materiál, výrobky ani zboží nýbrž drobný hmotný majetek, jehož cena je nižší než 40 000 a doba použitelnosti delší než 1 rok.

Drobný hmotný majetek

V roce 2016 paní Novotná nakoupila drobný hmotný majetek (mobilní telefon, notebook, tiskárnu, pracovní stůl, kancelářskou židli), který zaevidovala na skladní kartu zásob a zařadila je do svého majetku. Skladní karta zásob je zobrazena v tab. 4.6. Celková cena drobného hmotného majetku činí 69 690 Kč bez DPH. Majetek podléhá 21 % DPH, která činí 14 635 Kč.

Tab. 4.6. – Skladní karta zásob

Obchodní jméno: Marie Novotná				
Název: mobilní telefon Samsung Galaxy S7			Číslo: 001	
Cena/jednotku množství		15 990 Kč/ks		
Datum pořízení	Doklad	Příjem v ks	Výdej v ks	Celkem (Kč)
15.2.2016	VBÚ	1	-	15 990
Název: notebook ASUS			Číslo: 002	
Cena/jednotku množství		27 800 Kč/ks		
Datum pořízení	Doklad	Příjem v ks	Výdej v ks	Celkem (Kč)
15.2.2016	VBÚ	1	-	27 800
Název: tiskárna se skenerem HP			Číslo: 003	
Cena/jednotku množství		6 600 Kč/ks		
Datum pořízení	Doklad	Příjem v ks	Výdej v ks	Celkem (Kč)
23.2.2016	VPD	1	-	6 600
Název: pracovní stůl			Číslo: 004	
Cena/jednotku množství		8 900 Kč/ks		
Datum pořízení	Doklad	Příjem v ks	Výdej v ks	Celkem (Kč)
16.8.2016	VBÚ	1	-	8 900
Název:	Kancelářská židle		Číslo: 005	
Cena/jednotku množství		10 800 Kč/Ks		
Datum pořízení	Doklad	Příjem v ks	Výdej v ks	Celkem (Kč)
16.8.2016	VBÚ	1	-	10 800

Ostatní složky majetku, které podnikatelka nezařazuje do dlouhodobého majetku ani do zásob eviduje v provozní režii. Do provozní režie podnikatelka zařadila kancelářské potřeby (kancelářský papír, psací potřeby, pořadače, šanony, aj.) jejichž celková suma na konci roku 2016 činí 17 000 Kč bez DPH

V prosinci roku 2016 nakoupila dálniční známku pro rok 2017 v částce 1 500 Kč, která je od daně z přidané hodnoty osvobozená. Dálniční známku neeviduje podnikatelka na skladní kartě cenin, jelikož dálniční známka bude vydána ihned do spotřeby. Dálniční známku spolu s kancelářskými potřeby eviduje podnikatelka v provozní režii.

Peníze

Pokladnu vede podnikatelka v české měně a stav peněz v pokladně na konci roku 2016 je 280 000 Kč. Bankovní účet vedený taktéž v české měně má založený u společnosti Equabank, a stav na konci roku 2016 má 1 800 000 Kč. Poplatky za vedení bankovního účtu nejsou žádné, jelikož podnikatelka splňuje podmínky pro bezplatné vedení běžného účtu a to je, že má na účtu minimální vklad 750 000 Kč.

DPH

Podnikatelka je plátcem DPH a musí od 1.1.2016 provádět kontrolní hlášení čtvrtletně vždy 25. den po skončení čtvrtletí. V posledním čtvrtletí nenakupovala ani neprodávala žádné položky, které by souvisely s DPH. DPH za rok 2016 bylo zapláceno.

4.2. Inventarizace majetku a závazků na konci zúčtovacího období

Prvním krokem přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví je zjištění stavu majetku a závazků na konci daného roku. Na konci roku 2016 paní Novotná provedla důslednou inventarizaci svého majetku a svých závazků. Stav jednotlivých položek budou uvedeny v tab. 4.6. Všechny účetní stavy majetku a závazků se rovnaly skutečným stavům.

Tab. 4.7 – Inventarizace majetku a závazků na konci roku 2016 v daňové evidenci

Položka	Stav na konci roku (v Kč)
Dlouhodobý majetek	
Automobil Škoda Rapid	420 000
Oprávky (součet odpisů)	218 400
Zásoby	
Drobný hmotný majetek	
Telefon Samsung galaxy S7	15 990
Notebook ASUS	27 800
Tiskárna HP	6 600
Pracovní stůl	8 900
Kancelářská židle	10 400
Celková částka za drobný hmotný majetek	69 690
Provozní režie	
Ceniny	
Dálniční známka	1 500
Zásoby	
Kancelářské potřeby	17 000
Krátkodobý finanční majetek	
Pokladna	280 000
Běžný účet	1 800 000
Pohledávky	
Zájezd „Saint Vincent – France“	409 020
Zájezd „Mexico“	476 800
Přijaté zálohy:	
Zájezd „Saint Vincent – France“	1 636 180
Zájezd „Mexico“	1 907 200
Celková částka pohledávek	885 820
Celková částka přijaté zálohy	3 543 380
Závazky	
• Mobilní tarif	749
• Internet	599
Celková částka závazků	1 348
Úvěr	121 438
Úroky	19 062

4.3. Sestavení převodového můstku, zahajovací rozvaha

Paní Novotná začala vést k 1. 1. 2017 podvojný účetnictví. Na počátku období sestaví převodový můstek, ve kterém uvede veškeré položky, které vykazuje na konci roku v daňové evidenci. Protokol k převodovému můstku podnikatelka vytvoří v excelu pomocí přehledné tabulky. Kromě protokolu je podnikatelka povinna sepsat prohlášení o přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví, kde bude podnikatelka psát, že prohlašuje, že v převodovém můstku uvedla veškeré konečné stavy majetku a závazků, které vyplývají z její podnikatelské činnosti a žádné položky nezatajila. Společně s protokolem o převodu a prohlášením podnikatelka doloží i hlavní knihu s počátečními stavy a počáteční rozvahu.

Kromě těchto prvních kroků je podnikatelka povinna sestavit k 1.1.2017 zahajovací rozvahu a otevřít účetní knihy (účetní deník, hlavní knihu, knihu analytických účtů a knihu podrozvahových účtů) s počátečními stavy jednotlivých účtů. Podnikatelka si v účetnictví zavedla analytické členění účtů, aby měla v účetnictví větší přehled o svých zájezdech, které chce v dalších letech rozšířit o další zájezdy. Analytiku zavedla na účtů 311 a 324. Na účtu 311.1 vede pohledávky za zájezd „Saint Vincent – France“, na účtu 324.1 přijaté zálohy za zájezd. Účty spojené se zájezdem „Mexico“ vede podnikatelka na účtech 311.2 (pohledávky), 324.2 (přijaté zálohy). Na účtu 321.1 podnikatelka eviduje přijaté faktury za režii (faktury za mobilní tarif, internet).

Podnikatelka otevře hlavní knihu s těmito účty: 022 – hmotné movité věci a jejich soubory, 082 – oprávky k hmotným movitým věcem a jejich souborům, 213 – ceniny, 311 – pohledávky z obchodních vztahů, 324 – přijaté provozní zálohy, 211 – pokladna, 221 – bankovní účty, 321 – závazky z obchodních vztahů, 461 – dlouhodobé úvěry.

Drobný hmotný majetek, který vykazala podnikatelka na konci zdaňovacího období v daňové evidenci, nebude v účetnictví veden v zásobách, ale na začátku období se zobrazí v podrozvahové evidenci na účtu 75.. V účetnictví totiž evidujeme v zásobách pouze materiál, nedokončenou výrobu a polotovary, výrobky a zboží, mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny a poskytnuté zálohy na zásoby. Dále je podnikatelka povinna sestavit si svůj vlastní účtový rozvrh. Účtový rozvrh si podnikatelka zvolí na základě účtů, které bude v účetnictví používat, v průběhu zdaňovacího období může potřebné účty do svého účtovacího rozvrhu přidávat. Účtový rozvrh podnikatelky nalezneme v příloze č. 1 bakalářské práce.

Na částku na účtu 491 – účet individuálního podnikatele, přijdeme odečtením stran MD a Dal.

MD		DAL	
022	420 000	321.1	1 348
082	-218 400	461	121 438
311.1	409 020		
311.2	476 800		
324.1	1 636 180		
324.2	1 907 200		
211	280 000		
221	1 800 000		
213	1 500		
CELKEM	6 712 300	CELKEM	122 786
		Rozdíl (491)	6 589 514

Zahajovací rozvaha k 1. 1. 2017

AKTIVA		PASIVA	
STÁLÁ AKTIVA		VLASTNÍ KAPITÁL	
Dlouhodobý hmotný majetek		Základní kapitál (491)	
Automobil	420 000		6 589 514
Oprávky	218 400		
OBĚŽNÁ AKTIVA		CIZÍ KAPITÁL	
Pohledávky		Závazky	
„Saint Vincent	409 020	Závazky z obchodních vztahů	1 348
„Mexico“	476 800	Dlouhodobý úvěr	121 438
Přijaté provozní zálohy			
„Saint Vincent – France“	1 636 180		
„Mexico“	1 907 200		
Krátkodobý finanční majetek			
Pokladna	280 000		
Běžný účet	1 800 000		
Ceniny	1 500		
Aktiva celkem	6 712 300	Pasiva celkem	6 712 300

1.1.2017 paní Novotná otevře účetní knihu s počátečními stavy jednotlivých účtů.
 Otevření jednotlivých účtů podnikatelka provede pomocí účtu 701 – počáteční účet rozvázný.

701			
MD		DAL	
491	6 589 514	022	420 000
321.1	1 348	082	218 400
461	121 438	213	1 500
		311.1	409 020
		311.2	476 800
		324.1	1 636 180
		324.2	1 907 200
		211	280 000
		221	1 800 000

022			
MD		DAL	
PS	420 000		

082			
MD		DAL	
PS	218 400		

213			
MD		DAL	
PS	1 500		

311.1			
MD		DAL	
PS	409 020		

311.2			
MD		DAL	
PS	476 800		

324.1			
MD		DAL	
PS	1 636 180		

324.2			
MD		DAL	
PS	1 907 200		

211			
MD		DAL	
PS	280 000		

221			
MD		DAL	
PS	1 800 000		

491		
MD		DAL
	PS	6 589 514

321.1		
MD		DAL
	PS	1 348

461		
MD		DAL
	PS	121 438

Drobný hmotný majetek podnikatelka zachytí v podrozvahové evidenci na podrozvahovém účtu 75.. Otevření podrozvahového účtu provede pomocí účtu 799 – evidenční účet podrozvahové evidence.

75.		
MD		DAL
PS	69 690	
PS	17 000	

799		
MD		DAL
	PS	69 690
	PS	17 000

4.4. Položky, které nám ovlivní základ daně

Posledním krokem přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví je určení položek, které nám ovlivní přechodem základ daně. Jak jsme již psali v teoretické kapitole č. 3, základ daně zvýšíme o hodnoty zásob, cenin, poskytnutých záloh a pohledávek. Naopak základ daně snížíme o hodnotu přijatých záloh a hodnotu závazků. V tab. 4.7 jsou vypsané položky, které podnikatelka převzala z daňové evidence, u kterých je uvedeno, zda ovlivní základ daně a v případě, že ovlivní, tak jakým způsobem (zvýší, sníží).

Celkem se základ daně zvýší o částku 887 320 Kč a sníží o 1 908 548 Kč. Podnikatelka nemusí základ daně upravit hned v prvním zdaňovacím období. Stanovená doba pro uplatnění ovlivňujících položek je 9 let. Uplatňovaná částka nemusí být rovnoměrná.

Tab. 4.8 – Seznam položek, které z důvodu přechodu ovlivní základ daně

Položka	Částka	Ovlivní / Neovlivní ZD	Zvýší / Sníží ZD
Dlouhodobý hmotný majetek			
022	20 000	NE	X
082	218 400	NE	X
Pohledávky			
311.1	409 020	ANO	ZVÝŠÍ
311.2	476 800	ANO	ZVÝŠÍ
Přijaté zálohy			
324.1	1 636 180	ANO	SNÍŽÍ
324.2	1 907 200	ANO	SNÍŽÍ
Pokladna			
211	280 000	NE	X
213	1 500	ANO	ZVÝŠÍ
Bankovní účet			
221	1 800 000	NE	X
Závazky			
321.1	1 348	ANO	SNÍŽÍ
Bankovní úvěr			
461	121 438	NE	X
Drobný HM			
79.	69 690	NE	X
Kancelářské potřeby			
79.	17 000	NE	X

5. Závěr

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví. Každý podnikatel si může vybrat, zda povede daňovou evidenci, jednoduché účetnictví nebo podvojně účetnictví, a to buď na základě vlastního rozhodnutí, nebo mu takovou povinnost stanoví zákon. Pokud chce však podnikatel přejít z jedné evidence na druhou, v našem případě chce podnikatel přejít z daňové evidence na vedení účetnictví, je třeba, aby podnikatel dodržoval určitá pravidla při přechodu.

Cílem bakalářské práce bylo charakterizovat vedení daňové evidence a vedení účetnictví a zaměřit se na problematiku přechodu z daňové evidence na účetnictví s následnou praktickou aplikací.

Teoretická část bakalářské práce byla rozdělena na dvě kapitoly. V druhé kapitole jsme se zabývali charakteristikou vedení daňové evidence a účetnictví. V úvodu druhé kapitoly byly vysvětleny základní definice, které souvisejí s podnikáním (podnikatel, živnost). Dále byla druhá kapitola zaměřena na charakteristiku vedení daňové evidence a účetnictví, kde byly popsány předpisy, které upravují vedení podnikatelské činnosti, osoby, které vedou danou evidenci, knihy, které jsou k evidenci potřeba, postup uzavření dané evidence. V závěru druhé kapitoly byla vypracována tabulka, v které byly znázorněny hlavní rozdíly mezi daňovou evidencí a účetnictvím a také byly vypsány jednotlivé klady a zápory daňové evidence a účetnictví. V další důležité kapitole teoretické části byl metodicky vysvětlen postup přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví. Jsou zde popsány jednotlivé důvody přechodu, účetní a daňové principy a podrobně vysvětlené kroky, které je nutné dodržovat při přechodu. Třetí kapitola byla zakončena teorií o chybách, které mohou při přechodu nastat.

Po nastudování teoretických znalostí ohledně přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví, jsem získané znalosti aplikovala na praktické příkladu. V příkladu jsou uvedené veškeré příklady položek, které z důvodu přechodu ovlivní základ daně.

Čtvrtá kapitola byla věnována praktické části, v které byly aplikovány jednotlivé kroky přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví. Praktická aplikace byla předvedena na podnikatelce Marii Novotné, která přechází na vedení účetnictví na základě vlastního rozhodnutí. V první podkapitole praktické části byl vypsán majetek a zdroje jeho krytí podnikatelky, které vede v daňové evidenci a následně byly aplikovány jednotlivé kroky přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví. Prvním krokem přechodu bylo provést na konci zdaňovacího období důslednou inventarizaci majetků a dluhů podnikatelky. Dalšími

kroky byly: otevření účetních knih s počátečními stavů, které byly získané inventarizací, vyhotovení zahajovací rozvahy a v závěru kapitoly byly v tabulce vypsány položky, které z důsledku přechodu ovlivní základ daně.

V závěru práce bych chtěla vyhodnotit praktickou aplikaci. Podnikatelka paní Marie Novotná přešla na účetnictví dobrovolně, jelikož chtěla mít ve své podnikatelské činnosti větší informovanost. Vzhledem k novelizaci zákona o účetnictví v roce 2016 je opět zavedená další možnost vedení podnikatelské činnosti – jednoduché účetnictví. Jednoduché účetnictví je oproti daňové evidenci mnohem přehlednější, ale podnikatel musí splňovat určité podmínky. Především podnikatel nesmí být plátcem DPH a hodnota jeho celkových příjmů a majetku nesmí přesáhnout částku 3 000 000 Kč. Podnikatelka bohužel nesplňuje ani jednu ze zmíněných podmínek a musí dle zákona o účetnictví vést podvojně účetnictví minimálně dalších 5 let (být jde o dobrovolnou volbu podnikatelky) za podmínek, že se nestane účetní jednotkou povinně. Dalším negativním důsledkem praktické aplikace je vedení účetnictví účetní firmou. Paní Novotná doposud zvládala vedení daňové evidence sama, popřípadě využila pomoci daňových poradců. V momentě, kdy přešla na vedení účetnictví, nezvládla by vedení sama jako doposud, ale musela by využít služeb účetní firmy, což přináší další výdaje. Dále bych chtěla vyhodnotit výsledná čísla položek, která nám z důvodu přechodu ovlivní základ daně. V praktické aplikaci nám vyšlo, že se základ daně zvýší o 887 320 Kč a sníží 1 908 548 Kč. Částka snižující základ daně je vysoká, protože podnikatelka vybrala v roce 2016 vysoké zálohy za oba zájezdy (přijaté zálohy nám z důvodu přechodu zvyšují základ daně). Vzhledem k tomu, že podnikatelka chce v uskutečňování zájezdů nadále pokračovat, bylo by vhodné částku, která nám snižuje základ daně rozdělit do několika zdaňovacích období. Částku můžeme dle zákona rozdělit až do 9 zdaňovacích období.

Seznam použité literatury

CARDOVÁ, Zdenka. *Daňová evidence a účetnictví individuálního podnikatele*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s. 2007. 156 s. ISBN 978-80-7357-288-4.

DUŠEK, Jiří. *Převod daňové evidence na vedení účetnictví*. 6. vyd. Praha: Grada Publishing 2008. 128 s. ISBN 978-80-247-2387-7.

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2016*. 13. vyd. Praha: Grada Publishing 2016. 144 s. ISBN 978-80-271-0035-4.

HAKALOVÁ, Jana a Yveta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence. Teorie a praxe*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 128 s. ISBN 978-80-7552-239-9.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Meritum Účetnictví podnikatelů 2016*. 13. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 544 s. ISBN 978-7552-051-7.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelských subjektů I*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2012. 120 s. ISBN 978-80-248-2905-0.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelských subjektů II*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2013. 224 s. ISBN 978-80-248-3141-1.

PILÁTOVÁ, Jana a kolektiv. *Daňová evidence komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ*. 10. vyd. Olomouc: Anag 2014. 344 s. ISBN 978-80-7263-772-0.

RUBÁKOVÁ, Věra. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2015*. 9. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 192 s. ISBN 978-80-247-5497-0.

RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka 2017*. 17. vyd. Anag 2017. 1152 s. ISBN 978-80-7554-061-4.

SKÁLOVÁ, Jana a kolektiv. *Podvojně účetnictví 2016*. 22. vyd. Praha: Grada Publishing, 2016. 192 s. ISBN 978-80-271-0031-6.

Zákony

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.

Zákon č. 586/1992 Sb., Zákon o daních z příjmů. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>.

Zákon č. 455/1991 Sb., Zákon o živnostenském podnikání. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>.

Časopisy

PILÁŘOVÁ, Ivana. Daňová evidence v roce 2015 - základní principy, výhody, komplikované případy. Účetnictví v praxi. 2015, č. 7-8, s 60. ISSN 1211-7307.

Internetové zdroje:

FEBMAT. *Směrná účtová osnova*. [online]. Febmat [20.12.2016]. Dostupné z: <https://www.febmat.com/clanek-smerna-uctova-osnova/>.

JAK PODNIKAT. *Daňová evidence nebo podvojně účetnictví*. [online]. Jak podnikat [25.2.2016]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/ucetnictvi-nebo-danova-evidence.php>.

PORTÁL POHODA. *Rozdíl mezi vedením účetnictví a daňovou evidencí*. [online]. Portal.pohoda [28.12.2015]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/chci-zacit-podnikat/rozdil-mezi-vedenim-ucetnictvi-a-danovou-evidenci/>.

ÚČETNÍ KAVÁRNA. *Přechod fyzických osob z daňové evidence na účetnictví k 1. 1. 2010*. [online]. Účetní kavárna [15.12.2009]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d7996v10649-prechod-fyzickych-osob-z-danove-evidence-na-ucetnictvi-k-1-1-2010/>.

ÚČETNÍ PORTÁL. *Novela vyhlášky č. 250/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 500/2002 Sb., pro podnikatele*. [online]. Ucetni-portal [2.10.2015]. Dostupné z: <http://www.ucetni-portal.cz/novela-vyhlasky-c-250-2015-sb-ktou-se-meni-vyhlaska-c-500-2002-sb-pro-podnikatele-818-x.html>.

UCTOVANI.NET. *Účetní knihy - podrozvahových účtů, analytických účtů, kniha hlavní a účetní deník*. [online]. Uctovani.net [27.7.2015]. Dostupné z: <https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Ucetni-knihy-podrozvahovych-uctu-analytickych-uctu-kniha-hlavni-a-ucetni-denik&idc=213>.

Seznam zkratk

BÚ	Bankovní účet
CK	Cestovní kancelář
CP	Cenné papíry
CUS	Český účetní standard
ČR	Česká republika
DE	Daňová evidence
DFM	Dlouhodobý finanční majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
FO	Fyzická osoba
KB	Komerční banka
KFM	Krátkodobý finanční majetek
KS	Konečný stav
MD	Má Dáti
MIL	Milion
NUR	Národní účetní rada
OPN	Ostatní provozní náklady
OR	Obchodní rejstřík
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
OZ	Občanský zákoník
OZP	Osoba se zdravotním postižením
PC	Pořizovací cena
PHM	Pohonné hmoty
PO	Právnícká osoba
PS	Počáteční stav
ÚJ	Účetní jednotka
UZ	Účetní závěrka
VBÚ	Výpis z běžného účtu
VH	Výsledek hospodaření
VK	Vlastní kapitál
VPD	Výdajový pokladní doklad

VŠ	Vysoká škola
ZD	Základ daně
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZK	Základní kapitál

Seznam tabulek

Tab. 2.1	Výdaje procentem z příjmů
Tab. 2.2	Kategorizace účetních jednotek
Tab. 3.1	Vzorec pro výpočet základu daně u FO
Tab. 4.1	Popis apartmánů „Saint Vincent - France“
Tab. 4.2	Kalkulace zájezdu „Saint Vincent - France“
Tab. 4.3	Výpočet úvěru
Tab. 4.4	Výpočet odpisů – Automobil Škoda Rapid
Tab. 4.5	Karta dlouhodobého majetku
Tab. 4.6	Skladní karta zásob
Tab. 4.7	Inventarizace majetku a závazků na konci roku 2016 v daňové evidenci
Tab. 4.8	Seznam položek, které z důvodu přechodu ovlivní základ daně

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečné, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavře licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 5.5.2017.

....

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1 - účtový rozvrh podnikatelky Marie Novotné

Přílohy